

ГЛАС

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: РФ ПИО – вештачење по захтевима за остваривање права на помоћ и негу другог лица од сада и у Рашки и Босилеграду

КОНТАКТ ЦЕНТАР

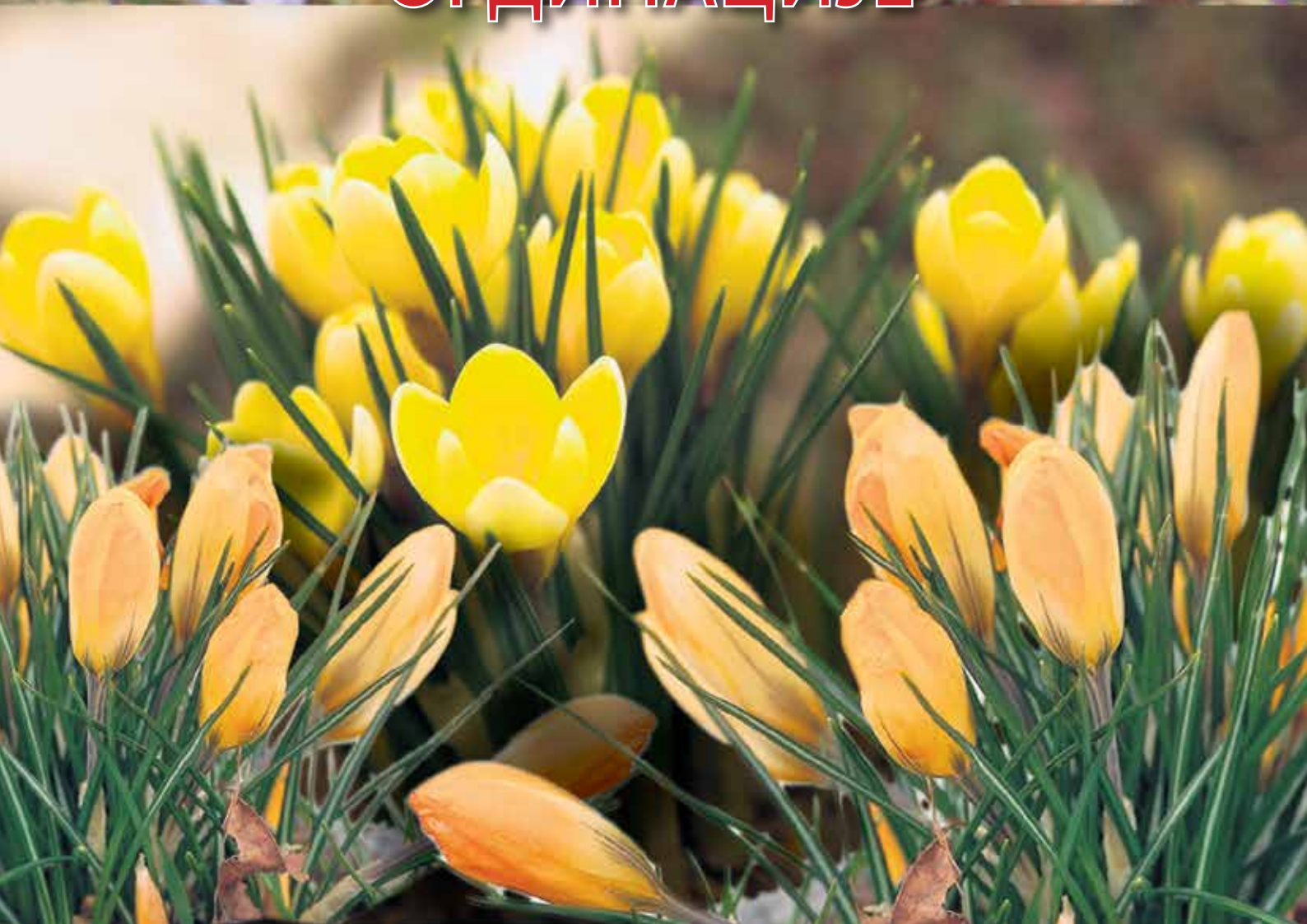
Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ОТВОРЕНЕ ЈОШ ДВЕ ОРДИНАЦИЈЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

ГОДИНА МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКЕ СОЛИДАРНОСТИ – 2017.

Неопходно узајамно разумевање

Почетком године Влада Србије прогласила је 2017. годином међугенерациске солидарности и сарадње, а министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин истакао је тим поводом да је жеља да се друштво учини бољим, сигурнијим, безбеднијим. То није могуће без међугенерациске солидарности, јединства и разумевања потреба и старијих и млађих.

– Солидарност је реч која мора да обележи време у коме живимо. То је реч која нас разликује, а 2017. ће за нас бити година међугенерациске солидарности, које нема без волонтера. Волонтери су ти који увек покажу најбоље лице ове земље када је најтеже – рекао је министар, који је присуствовао обележавању шест година рада Волонтерског сервиса београдске општине Звездара.

Министар је нагласио да ће се влада у овој години трудити да промовише и волонтерство и да осмисли што више акција, које ће живот у Београду и земљи учинити бољим и сигурнијим.

Један од начина да се то постигне јесте организовање различитих активности и мера у оквиру система образовања, културе, социјалне и здравствене политике. Циљ таквих акција је промовисање вредности узајамног поштовања, разумевања и толеранције за различите потребе генерација, као и поштовање и позитивно вредновање доприноса старијих генерација у укупном развоју и функционисању заједнице.

Европска година активног старења и међугенерациске солидарности била је 2012. Циљ је био јачање свести на нивоу ЕУ, као и на националном нивоу, усмерене не само на одговарајуће организације цивилног друштва, него и на појединце. У многим европским земљама реализоване су те и наредних година многобројне акције у којима

млађи и старији једни другима на различите начине побољшавају живот дружећи се и учећи једни од других. За Европски дан међугенерациске солидарности изабран је 29. април који се обележава сваке године.

И Фонд ПИО ће својим активностима покушати да допринесе побољшању положаја старих. То најбоље може да се постигне директном комуникацијом са њима, организовањем трибина, базара здравља, лекарских прегледа...

Такви скупови су прилика за пружање информација о потребама и правима старих особа, начинима заштите тих права, о законодавном оквиру у Србији и међународним законима, о услугама социјалне заштите за старе и начинима за подстицање интеграције старих у друштво.

Потребно је указивати на целисходност, економичност и богато радно и животно искуство старијих лица, стимулисати послодавце и на тај начин афирмисати потребу да се старија лица радно ангажују.

Сва та дешавања су прилика да се покрене медијска кампања у циљу промовисања права старих и сензибилисања шире јавности о проблемима и потребама старих лица.

Фонд ПИО ће покренути хуманитарне акције усмерене на

старије особе, а унапредиће се и сарадња РФ ПИО са установама обавезног социјалног осигурања, социјалне и здравствене заштите... (Савезом пензионера, геронтолошким центрима, Црвеним крстом и сл.).

Све те активности требало би да допринесу побољшању квалитета живота, смањењу друштвене искључености и повећању нивоа остварених права из области социјалне заштите старих лица.

„Глас осигураника“ ће се серијом написа о овој теми придружити обележавању године међугенерациске солидарности. Покушаћемо да представимо што више удружења пензионера и установа које се баве збрињавањем старих и пружањем помоћи.

Стога позивамо наше читаоце да нам се и они придруже својим прилозима у којима ће истаћи добре примере међугенерациске сарадње у својој породици, комшилуку, граду, селу. Такође, апелујемо на наше грађане да сопственим укључивањем допринесу побољшању живота старијих особа, својих родитеља, бака и дека, пријатеља или чак непознатих људи. Јер, једино што је извесно јесте да ћемо сви једном бити стари и немоћни.

Г.О.

ЈОШ ДВЕ ОРДИНАЦИЈЕ ЗА МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ РФ ПИО

Вештачења у Рашки и Босилеграду

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин отворио је у марту ове године две ординације за медицинско вештачење – у Рашки и у Босилеграду у којима ће лекари Фонда ПИО обављати специјалистичке прегледе. Отварању су присуствовали и челни људи РФ ПИО: председник Управног одбора Бранислав Митровић, директорка Драгана Калиновић, заменик директора др Александар Милошевић, директор Сектора за медицинско вештачење др Дике Кајевић, директор Филијале Краљево Александар Ерац.

Министар је том приликом навео да министарство на чијем је челу постоји да би било на располагању људима и што ближе корисницима. Политика министарства које води је та да све услуге буду приближене корисницима и да свако право

Министар Александар Вулин у Рашки

стотинак километара до Краљево, већ ће све ове потребе моћи да задовоље у свом месту.

– Није ни хумано ни много логично да људи који не могу без туђе помоћи и неге морају да путују стотинак километара да би то и доказали, односно да би

У ординацији за медицинско вештачење у Босилеграду једном месечно ће се обављати вештачења по захтевима за остваривање права на помоћ и негу другог лица, без обзира на то да ли се то право остварује преко Фонда или преко центра за социјални рад.

– Политика Фонда ПИО је управо таква и ми се трудимо да где год можемо смањимо растојање између потреба, права наших корисника и реализације тих права. Сада ће грађани знати где и када могу да дођу. Сви којима је потребна туђа помоћ и нега, сви који очекују да користе то право, сада ће моћи то да ураде, у складу са својим здравственим могућностима и без икаквих трошкова. Министарство није значајно повећало трошкове захваљујући томе што је добило одговарајућу просторију у Дому здравља – истакао је министар Вулин.

Др Дика Кајевић је на отварању ординације у Босилеграду истакао да је ово пракса са којом Фонд наставља из године у годину и да је настојање да се свим корисницима услуга Фонд максимално приближи наишло на велико одобравање грађана.

Приликом отварања ових ординација министар Вулин је говорио и о уплатама доприноса.

– У касу Фонда ПИО, закључно са 21. мартom, уплаћено је 2,5 милијарди динара више него што је планирано захваљујући повећаном броју запослених. То је знатно повећање, не само у односу на план већ и у односу на исти период прошле године – изјавио је министар Вулин.

Александар Вулин је истакао да то повећање значи да процес опоравка наше привреде даје резултате.

– Привреда ради, а када привреда ради и уплаћују се доприноси, ми можемо да отворимо оваква одељења и можемо да допустимо да грађани Србије осете економски напредак. Како се буде повећавало запошљавање, како будемо имали више пријављених и како се будемо ефикасније борили против рада на црно, тако ћемо имати више новца и за овакве могућности. Исто тако ћемо имати више новца да трошимо за пензионерски стандард и моћи ћемо да побољшамо квалитет живота свих нас – истакао је Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, приликом отварања ординација за медицинско вештачење РФ ПИО у Рашки и Босилеграду.

Г. О.

Обраћање новинарима у Босилеграду

које грађани имају мора бити задовољено, без трошкова или са минимумом трошкова и без губитка времена, у складу са њиховим здравственим могућностима.

Конкретно, то значи да ће у Рашки, у којој живи 5.160 пензионера и још близу 7.000 осигураника, моћи да се обавља вештачење за туђу помоћ и негу. Они којима је помоћ потребна више неће морати да прелазе

се то и проверило. Од данас то више неће морати да раде – рекао је министар Вулин.

Александар Ерац, директор краљевачке филијале, нагласио је да је за овај крај од великог значаја то што ће вештачења убудуће моћи да се обављају и у Рашки, јер ће то бити од вишеструке користи и за грађане овог града и околине, али и за Краљево где ће бити мање гужве.

СКУП У НОВОМ САДУ О ДРУШТВЕНОМ СТАНДАРДУ ПЕНЗИОНЕРА

Заштита материјалног положаја старијих

Пензионери у Србији не представљају терет, већ су то људи који су створили нашу земљу и можемо само да им будемо захвални, нагласио је министар Александар Вулин

Скуп посвећен реализацији Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Фонда ПИО којим се обезбеђују бројне погодности у пружању услуга најстаријим грађанима одржан је 28. марта ове године у Српском народном позоришту у Новом Саду. Том приликом су Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера града Новог Сада, и Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, пред Александром Вулином, министром за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Предрагом Вулетићем, покрајинским секретаром за рад, највишим руководством Републичког фонда ПИО, многобројним члановима Удружења, суграђанима и гостима, потписали Протокол о сарадњи између града Новог Сада и Удружења пензионера града Новог Сада.

Александар Вулин је, обраћајући се присутнима, посебно истакао да Министарство на чијем је он челу континуирано ради на побољшању стандарда пензионера у Републици Србији.

– Укупно 1.728.000 пензионера у Србији не представљају терет већ су то људи који су створили нашу земљу и можемо само да им будемо захвални на томе. Ове године је за друштвени стандард пензионера Фонд ПИО издвојио око 394 милиона динара, па ће у бање отићи 12.500 пензионера, што је за 1.500 људи трећег доба више него прошле године. Очеку-

Министар Вулин и челни људи Фонда ПИО са пензионерима

јемо да ће ове године доћи до раста пензија и плата у јавном сектору, а у складу са економским резултатима наставићемо да побољшавамо положај најстаријих. Одредили смо 2017. годину годином међугенерациске солидарности у којој ћемо радити на томе да уклонимо јаз међу генерацијама који је вештачки створен и да повежемо младе и пензионере – нагласио је министар Александар Вулин.

Милош Вучевић је најавио да ће град Нови Сад, у коме живи више од 60.000 пензионера, наставити да унапређује сарадњу са Удружењем пензионера града Новог Сада. Та сарадња је и претходних година била на завидном нивоу и уз помоћ града отварају се нови клубови пензионера и побољшавају услови у Геронтолошком центру.

– Нашим старијим суграђанима обезбедили смо бројне повољности као што су повлашћена цена карте у јавном градском превозу, одласци у бање и на море, а један смо од ретких градова који има Канцеларију за старе. Поносан сам на више од 60.000 пензионера и њихова је заслуга огромна што сада имамо средства у буџету за ин-

вестиције, они су спасили нашу државу од банкрота – истакао је градоначелник Новог Сада Милош Вучевић.

Драгана Калиновић, директорка Републичког фонда ПИО, посебно је захвалила присутнима, јер својим сталним активностима, бригом, несебичном подршком и личним присуством доприносе унапређењу сарадње Фонда ПИО са пензионерима.

– Ти односи су постављени на професионалним и дубоко искреним основама. У овим нашим заједничким активностима препознајемо солидарност на делу из које произилази спремност да се одговорно и сходно могућностима помогне и подржи свако коме је потребна помоћ. Фонд кроз свакодневни рад брине о пензионерима и штити њихов материјални положај на законит, правичан и хуман начин, а не само кроз утврђивање њихових права, исплату пензија и осталих принадлежности због чега и постојимо, већ и додатним активностима на побољшању друштвеног стандарда пензионера – рекла је Драгана Калиновић.

Директорка Калиновић је изразила и задовољство што је у

последњих неколико година, због већег броја пријављених на осигурање и веће уплате доприноса, Фонд ПИО у могућности да издваја више средстава за друштвени стандард пензионера. Тиме је омогућено и да већи број пензионера користи ова средства, као и да се уведу нови видови друштвеног стандард. Тако од прошле године Фонд обезбеђује најугроженијим пензионерима и солидарну помоћ у храни, лековима, медицинском материјалу, греву и средствима за хигијену, као и помоћ за културне и спортско-рекреативне манифестације чији је циљ подстицање интеграције старих лица у друштвене активности.

Момо Чолаковић је захвалио свим представницима власти и институција, од локалне самоуправе до Републике, на великој помоћи коју пружају пензионерима и навео да ће више од хиљаду пензионера из Новог Сада ићи ове године на рехабилитацију у бање, око 500 корисника пензије добиће једнократну помоћ у виду пакета и лекова и више од 200 њих ће користити повољности у вези са бављењем спортским и културним активностима.

М. Мектеровић

Први пензионери у бањама у мају

Финансијски план Фонда за 2017. годину омогућио је да се за друштвени стандард корисника пензија издвоје средства у износу од 393,96 милиона динара, што је за више од 30 милиона већа сума у односу на прошлу годину, односно за око 45 милиона више него у 2015. години. Све виши износи средстава показатељ су добрих кретања, односно повећаних изворних прихода Фонда, с обзиром на то да се за друштвени стандард пензионера издваја само новац од сопствених прихода Фонда. У складу с тим, ове године ће бити издвојено више средстава него претходне и за бесплатну рехабилитацију пензионера.

Од укупног износа средстава одређених за друштвени стандард корисника пензија, 93,3 одсто, односно 367,6 милиона динара, издваја се за рехабилитацију корисника пензија у 2017. години, а на основу одређених средстава и просечних цена у бањским лечилиштима, право на бесплатан опоравак у некој од 25 бања Србије ове године ће, према проценама, моћи да оствари око 12.500 пензионера.

Рок за пријем захтева за упућивање корисника пензија на бесплатну рехабилитацију о трошку Фонда ПИО (конкурс је расписан 1. марта), ове године је трајао укупно 20 дана, уместо уобичаје-

них 15, а продужен је на основу одлуке Управног одбора Фонда, како би се изашло у сусрет потребама корисника.

Посебно је важно подсетити на то да су крајем фебруара усвојене измене Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Једна од измена односи се на то да право на бесплатан смештај и превоз, поред пратиоца детета, од сада има и пратилац слепог лица. Такође, корисници се у складу са одредбама новог правилника упућују на рехабилитацију према исказаној жељи, у складу са смештајним капацитетима установе која није контраиндикована њиховој медицинској документацији. Дакле, корисници пензија се ове године први пут одређују за две уста-

нове са подручја филијале Фонда на којој имају пребивалиште и за трећу установу са списка из Правилника у којој желе да остваре право на рехабилитацију. Према досадашњим подацима, на листама жеља за овогодишњи бесплатан опоравак најчешће се налазе Врњачка Бања, Нишка бања, Бања Ковиљача и Рибарска бања.

Обрада примљених захтева је у току, а када се све фазе у складу са Правилником заврше, коначне ранг листе би требало да буду истакнуте 26. априла, а први корисници да почну да користе своје право на десетодневну рехабилитацију о трошку Фонда већ у мају.

Да подсетимо, право на 10 дана бесплатног опоравка у бањама Србије током 2017. године имају

корисници свих категорија – старосни, инвалидски и породични пензионери, који имају пребивалиште на територији Републике Србије и чија је пензија до износа од 23.799 динара. Ово право имају пензионери из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредници, који, осим пензије која је нижа или иста као наведени износ, немају друга лична примања, као и пензионери који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија не прелази наведени износ. Услов за остваривање овог права је, такође, да корисници у последњих пет година нису користили право на бесплатну рехабилитацију.

В. К.

Годишњи додатак за словеначке пензионере

Пензијски завод Словеније позвао је своје кориснике који имају пребивалиште у Србији да пријаве износе пензија које им исплаћује Фонд ПИО Србије, примљене у јануару 2017. године, како би им био исплаћен годишњи додатак за ову годину. На висину припадајућег додатка, осим висине словеначке пензије, утиче и висина пензија коју су корисници примили у јануару 2017. године из других држава. Пријава се обавља преко интернет портала Пензијског завода Словеније, <http://www.zpiz.si/zpiz1034411>, што је

бесплатно, безбедно и једноставно за кориснике. Корисници могу да комуницирају са Заводом и путем поште, тако што ће податке о висини иностраних пензија доставити на обрасцу који су добили од Завода.

Годишњи додатак за 2017. годину биће исплаћен у износу од 140 до 390 евра, зависно од висине укупне пензије коју корисник прима. Примаоцима сразмерног дела пензије годишњи додатак се плаћа такође сразмерно. Право на годишњи додатак немају корисници којима пензија износи 750 евра и више.

Корисницима који Заводу доставе доказе о висини исплаћене стране пензије до 30. априла 2017. године, годишњи додатак биће исплаћен до 30. септембра 2017. године, а ако Завод доказ о висини стране пензије прими до 30. септембра 2017. године, годишњи додатак биће исплаћен до краја 2017. године. Корисницима који податак о висини пензије Заводу не доставе до 30. септембра 2017. године, годишњи додатак за 2017. годину, у складу са законом, неће бити исплаћен.

Г. О.

ПЕНЗИОНЕРИ И ОВЕ ГОДИНЕ МОГУ ДА ЛЕТУЈУ НА РАТЕ

На одмор и уз ваучер

Већина бања омогућава боравак уз одложено плаћање путем административне забране од пензије или чековима грађана

За све наше старије суграђане који нису међу оних око дванаест и по хиљада пензионера који ће ове године у бању о трошку Фонда ПИО, који су плићег џепа а одмор им је и те како потребан, и ове године доносимо списак бања у којима могу да летују уз могућност одложеног плаћања. Фонд ПИО има потписане уговоре са бањама о плаћању на рате, тако да свако појединачно треба да прорачуна колики је износ рате коју може да издвоји током периода отплате и да према својим могућностима, али и потребама, изабере у којој ће бањи овог лета боравити.

Уколико знате која би вам бања највише пријала, овај текст вам нуди могућност да се информисете о ценама. Ако се цена уклапа у ваш „калкулатор“, тј. у суму коју можете да издвојите, редослед за резервацију смештаја је следећи: позовете изабрану бању ради договора о термину у ком бисте тамо боравили, о терапијама које бисте користили и одаберете категорију собе чија вам је цена најприступачнија. Из бање ће вам на кућну адресу стићи образац који треба да оверите у матичној филијали Фонда (преко које примате пензију) и пошаљете у бању.

Приликом пријаве на рецепцији изабраног одмаралишта, уз личну карту треба приложити и последњи чек од пензије. Неке бање омогућавају и плаћање чековима грађана на рате, о чему такође можете да се информисете ако позовете бању за коју сте заинтересовани.

Цене у бањама са којима је Фонд склопио уговоре о плаћа-

њу на рате углавном се односе на такозвани беодан, што подразумева пун пансион са три obroка дневно, ноћење у двокреветној соби, уз све врсте терапије које бања нуди. Могуће је уплатити и само пун пансион, без терапија, али људи углавном воле да, када су већ у бањи, искористе и све могућности које им се нуде. Наравно да се терапије, уколико су потребне, договарају са бањским лекаром који, после прегледа и евентуалних анализа, саветује шта би коме било потребно и шта би највише одговарало сваком појединцу.

„Рекреатурс“, туристичка агенција која организује одмор за пензионере и запослене, ове године за туристичко насеље „Бисерна обала“ у Чању одобрава попуст 10 одсто, за хотел „Шумадија“ у Бечићима попуст за боравак у првој половини јуна износи такође 10 одсто, као и за боравак у одмаралишту „Сребрно језеро“ у Великом Градишту

током целе сезоне. Плаћање је путем административне забране на рате, до краја године.

Потрошачко-услугна задруга „Пензионер“ из Београда у свом

1.	Специјална болница за рехабилитацију „Боро Шкорић“, Бања Бадања Беодан: од 1.890 до 1.990 динара (зависно од дужине боравка) и од 1.990 до 2.190 у новим собама. Беодан обухвата лекарски преглед, терапије у сумпорној кади, боравишну таксу и осигурање	015/863-190
2.	Завод за специјалну рехабилитацију „Агенс“, Матарушка бања. Беодан: 2.860 динара. Плаћање на шест месечних рата. Беодан обухвата прописане терапије (и суботом) и целодневни лекарски надзор	036/5412-124
3.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви, Ивањица Беодан: око 2.800 динара. Цене обухватају и коришћење рекреативних садржаја (базен, сала за стони тенис, теретана, шетње, излети). Плаћање на шест до 12 рата.	032/662-261 032/661-690
4.	Специјална болница за рехабилитацију „Јунаковић“, Апатин Беодан: 3.245 у старом делу бање, 4.010 динара у новим објектима. Могућност плаћања на шест месечних рата.	025/772-311
5.	Специјална болница „Сокобања“, Сокобања Беодан: двокреветна соба 2.900 динара плус боравишна такса и осигурање 79 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/830-144
6.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, Бања Ковиљача Беодан: од 3.900 до 5.200 динара. Плаћање на шест месечних рата.	015/818-270
7.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Термал“, Врдник Беодан: 3.810 динара плус 1.500 динара за први лекарски преглед. Плаћање на шест месечних рата.	022/465-586
8.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гејзер“, Сијаринска бања Беодан: од 1. јула до 31. августа 2.800 динара. Од септембра 2.700 динара. Плаћање на шест месечних рата.	016/895-128
9.	Специјална болница за рехабилитацију „Бујановац“, Бујановачка бања Беодан: 2.500 динара плус 60 динара боравишна такса. Плаћање на шест месечних рата.	017/7651-292
10.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гамзиград“, Гамзиградска бања Беодан: 3.030 динара. Плаћање на шест месечних рата.	019/450-447 019/450-444
11.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Бања Кањижа“, Кањижа Беодан: 4.400 динара. Плаћање чековима грађана на три месечне рате, са 20 одсто попушта.	024/875-163
12.	Специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења „Рибарска бања“ Беодан: 3.890 до 4.640 динара. Плаћање на шест месечних рата.	037/865-270

Рибарска бања

саставу има регистровану туристичку агенцију „Треће доба“ која за пензионере обезбеђује регресиране цене и одложено плаћање за боравак у бањама.

Услуге агенције могу користити сви пензионери и чланови њихових породица.

Потрошачко-услугна задруга „Пензионер“ из Београда у свом

саставу има регистровану туристичку агенцију „Треће доба“ која за пензионере обезбеђује регресиране цене и одложено плаћање за боравак у бањама. Услуге агенције могу користити сви корисници пензија и чланови њихових породица.

– Ми имамо уговоре са по неколико хотела и лечилишта у скоро свим бањама Србије тако да од њих за своје клијен-

Ивањица, али и планине Златибор и Златар. Затим, у понуди имамо и летовања на Црногорском приморју, конкретно Прчањ за који се такође каже да је ваздушна бања, по регресираним ценама за пензионере. Плаћање је одложено на шест месечних рата, или чековима грађана или административном забраном од пензије – каже за наш лист Снежана Ристовски из

Ценовник и телефони

Они који реше да сами организују одлазак у бању, без посредовања агенције, треба да позову бању и одмаралиште за које су се одлучили, а са којима Фонд има уговор. Доносимо табелу са ценама беодана у просечној двокреветној соби.

те, пензионере добијамо регресиране цене и могућност одложеног плаћања. Корисник пензије који одлучи да преко наше агенције оде на одмор, лечење, опоравак у неку од бања са којима сарађујемо имаће, опет зависно од тога где иде, и до 20 одсто попушта у односу на комерцијалне цене. У понуди су Сијаринска, Врњачка, Сокобања, Рибарска, Нишка, бања Јунаковић, Пролом, Горња Трпача, Врдник, бања Врујци, затим

туристичке агенције „Треће доба“ задруге „Пензионер“.

И на крају да подсетимо: уколико имате ваучер Министарства туризма за одмор у Србији у вредности од 5.000 динара, цена смештаја ће вам бити за толико умањена. Потребно је само да приликом резервације смештаја обавестите надлежне у одабраној бањи да поседујете ваучер и да им доставите доказ о томе.

В. Анастасијевић

13.	Специјална болница за неуролошка обољења и посттрауматска стања „Др Боровице Гњатић“, Стари Сланкамен Беодан: 2.560 динара. Уколико је пацијенту потребна помоћ другог лица, комплетан беодан износи 3.150 дин. Плаћање на шест месечних рата.	022/2591-077
14.	Институт за рехабилитацију „Селтерс“, Младеновац Беодан: од 3.200 до 4.000 динара (боравишна такса 146 динара). Плаћање на четири месечне рате.	011/824-1425 011/823-6898
15.	Институт за превенцију, лечење и рехабилитацију реуматичних и кардиоваскуларних болести „Нишка бања“ Беодан: 4.130 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/502-046 018/502 010
16.	Специјална болница за лечење и рехабилитацију болести органа за варење и шећерне болести „Врњачка Бања“ Беодан: Св. Ђорђе: 3.710 + 155 (бор. такса), Шумадија: 4.125 + 155, Нови Меркур: 3.215 + 155. Плаћање на шест месечних рата.	036/611-624 036/618-870
17.	Завод за специјализовану рехабилитацију дегенеративног реуматизма и посттрауматских стања „Врањска бања“ Беодан: 2.130, 2.530 и 2.830, зависно од квалитета смештаја. Плаћање на шест месечних рата.	017/546-284
18.	Специјална болница „Русанда“, Меленци Беодан: 2.700 до 3.200. Плаћање на девет месечних рата.	023/315-0409
19.	Специјална болница за лечење прогресивних мишићних и неуромишићних болести, Нови Пазар Беодан: 2.300 и 2.900 динара. Плаћање на шест месечних рата.	020/371-559 020/372-166
20.	Специјална болница за плућне и очне болести и туберкулозу „Озрен“, Сокобања Беодан: 2.500 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/830-927
21.	Природно лечилиште „Бањица“, Сокобања Беодан: до 1. октобра од 2.590 динара до 2.790. Плаћање на осам месечних рата.	018/830-224
22.	Специјална болница за рехабилитацију „Пролом бања“, Пролом бања Беодан: 3.810 и 10 одсто попушта за пензионере. Плаћање на шест месечних рата.	027/8388-111
23.	Специјална болница за рехабилитацију „Горња Трпача“, Чачак Не постоји класичан беодан, већ се цене одређују индивидуално, у зависности од врсте смештаја и прописаних терапија, просечна цена 2.870. Плаћање на шест месечних рата.	032/822-063
24.	Луковска бања Беодан 3.810 динара, са четири терапије и коришћењем базена. Плаћање на шест месечних рата уз пет одсто попушта за пензионере.	027/385-999

Организатори: Јелена Шћекић, Наташа Игић, Борис Негели

Обука младих са евиденције НСЗ

Центар за омладински и друштвени развој „Res polis“ из Новог Сада и Филијала НСЗ Нови Сад недавно су у омладинском клубу представили пројекат „Design your job II“. Пројекат се односи на обуку за веб и графички дизајн одабране групе младих незапослених лица са евиденције НСЗ са територије Јужнобачког округа.

Циљ пројекта је повећање могућности запошљавања младих, који ће бити обучени за тренерски рад у области веб и графичког дизајна, и који ће потом стечено знање преносити групама одабраних полазника са евиденције НСЗ.

Пројекат траје 12 месеци, и већ се од 1. 3. 2017. године реализује у Србији, Хрватској и Албанији.

Врање: додатни попуст за пензионере

Уговором који је град Врање потписао са Саобраћајним предузећем „Кавим Јединство“, око 18.000 пензионера са подручја врањске општине имаће, поред 30 процената попушта на превоз, и још додатних двадесет одсто.

Предност ће имати становници из забачених сеоских месних заједница на подручју општине, а за ове намене локална самоуправа је издвојила око 1,1 милион динара.

Из Удружења пензионера у Врању овакав потез градских власти прокоментарисали су као бригу пре свега за оне становнике општине који су принуђени да долазе из удаљених сеоских средина у врањски Здравствени центар због прегледа и набавке лекова.

Нове инфо-табле у Београду

Крајем марта у Београду су постављене нове инфо-табле на енглеском, кинеском и руском језику које туристима омогућавају лакше сналажење по Београду.

До краја године, како је планирано, треба да буде постављено укупно 150 нових инфо-табласти. Табласти са информацијама налазе се, за сада, у центру града – у Кнез Михаиловој, на Теразијама, Славији, у Краља Милана и другим централним градским улицама.

Туристичке табласти први пут су исписане на кинеском и руском језику јер се очекује велики број посетилаца из ових земаља.

раде здравствене картице, потребно је да унесе свој ЛБО број и да кликне на дугме „Провери“.

Уколико сервис на сајту пружи информацију да је здравствена картица урађена, осигурано лице треба да се јави матичној филијали, односно испостави и преузме своју картицу.

РФЗО ће настојати да и у наредном периоду развојем електронских сервиса унапреди квалитет услуга за осигурана лица.

Здравствене књижице

Републички фонд за здравствено осигурање од 28. марта омогућио је осигураницима електронски сервис за проверу статуса израде здравствених картица.

Грађанима се пружа могућност да електронским путем провере да ли је израђена њихова нова здравствена картица без одласка на шалтере РФЗО.

Сервис је доступан на сајту Републичког фонда за здравствено осигурање, под опцијом „Проверите да ли је ваша здравствена картица произведена“. Да би осигурано лице добило повратну информацију о статусу израде здравствене картице,

Донација школи

Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ у Новом Саду, која се бави едукацијом и рехабилитацијом деце са сметњама у развоју и особа са инвалидитетом, недавно је од Привредне коморе Војводине (ПКВ) добила рачунаре и штампаче неопходне за рад. Овакве донације омогућавају даље образовање и потпуно укључивање у друштво деце са сметњама у развоју и ОСИ, али унапређују и квалитет наставе, рекла је том приликом мр Славица Марковић, директорка школе.

Школи ће ускоро бити уручена и новчана донација од 81.840 динара за набавку специјализованих тастера и табласти који ће олакшати наставу ученицима.

ПКВ ће успоставити континуирану сарадњу са ШОСО „Милан Петровић“, да би помогла ученицима школе да се, након завршеног средњег образовања, лакше укључе у рад привредних субјеката на територији Војводине.

Дародавци са представницима школе

Просечна плата 46.990 динара

Просечна нето зарада исплаћена у Србији у фебруару 2017. године износила је 46.990 динара, и номинално је виша за 13,2 одсто, а реално за 12,4 одсто у односу на јануар, саопштио је Републички завод за статистику.

У поређењу са фебруаром прошле године, просечна нето плата је номинално виша за 5,7 а реално за 2,4 процента. Просечна бруто зарада исплаћена у фебруару ове године износила је 64.847 динара, што је у односу на претходни месец номинално више за 13,3, а реално за 12,5 одсто.

На годишњем нивоу, просечна фебруарска бруто зарада виша је за 5,8, а реално за 2,5 одсто.

Кикинда: од вароши до града

Кикинда је низом манифестација обележила годишњицу поновног добијања статуса града који јој је ускраћен 2007. године. Лане 15. марта враћен јој је статус града, а ове године

је подсећање оживело значајне датуме који су Кикинду унапредили од вароши у град. Најупечатљивије је то приказано на изложби у Народном музеју. Кикинда је статус града добила још 1893. године од тадашње Аустроугарске. Први пут су на једном месту стављене на увид све привилегије које је Кикинда стекла, почев од прве коју је добила од Марије Терезије 1774. године.

У галерији Културног центра била је отворена изложба о кикиндским штампаријама које су радиле од 1839. до 1925. године. Обухваћене су и књиге које чува Народна библиотека „Јован Поповић“. Градска прослава пропраћена је са неколико концерата и представа.

Отварање туристичке сезоне

Након зимске паузе, од 1. априла сви објекти на Београдској тврђави поново су доступни за посетиоце, а ради и Дино парк на Калемегдану.

Улазнице за пет објеката (Кула Небојша, Велики барутни магацин, Војни бункер, Римски бунар и Сахат кула) могу

се купити на продајним местима на Београдској тврђави – у Галерији Стамбол капије и у Кули Небојша. У сваком од отворених објеката посетиоце очекују презентери Београдске тврђаве, који ће их упознати са објектима, историјским околностима и разлозима њиховог настанка, као и са поставком која се налази у њима. Осим појединачних карата, ЈП „Београдска тврђава“ нуди посетиоцима и куповину обједињене улазнице за пет објеката по цени од 450 динара (пуна цена за пет појединачних карата је 700 динара), а за студенте, ђаке и пензионере цена је 350 динара. Обједињена улазница није временски ограничена и не подразумева посету свим објектима у истом дану.

Сахат кула, Римски бунар, Велики барутни магацин, Војни бункер и Казамати Војног музеја отворени су свакодневно од 11 до 19 часова, а Кула Небојша ради од среде до недеље од 11 до 19 сати.

Изложба слика Оље Ивањицки

Крајем марта 2017. у Историјском музеју Србије у Београду отворена је изложба под називом „Заоставштина Оље Ивањицки“ на којој је представљен читав спектар њених стваралачких дела и личних предмета. Истовремено, изложба представља и подсетник на то да ни после осам година питање њеног легата није решено.

На изложби је представљено готово 200 уметничких слика, скулптура, акварела, цртежа и песама из свих периода њеног стваралаштва, као и личних предмета (фотографије, фонотека, намештај, колекција чаша, свећњака, ципела, морских шкољки итд.) који су били део њене свакодневице.

Након Ољине смрти, 2009. године, њена дела су додељена Историјском музеју на привремено чување до одлуке о правном наследнику. Изложба је отворена до 1. новембра 2017. године, а радно време Историјског музеја Србије је од 12 до 20 часова, сваког дана осим понедељка.

Петнаести фестивал здравља

Под слоганом „Ништа није важније од здравља“ 5. и 6. априла од 10 до 20 часова, у Дому омладине Београда биће одржан јубиларни 15. Фестивал здравља.

Учествоваће више од 80 излагача: домови здравља, приватне ординације, болнице и апотеке, фармацеутске куће, фитнес, велнес и бањски центри, произвођачи здравих производа и козметике...

Овогодишњи Фестивал здравља биће посвећен здравим стилима живота, борби против нерационалне употребе антибиотика, значају савремене радиолошке дијагностике у раном откривању болести, употреби апликација у служби рекреације и спортских активности, а биће представљен и пројекат за младе „Будућност за 5“.

На неколико пунктова биће организовани бесплатни здравствени прегледи за грађане, нутриционистички прегледи, итд. Генерални спонзор фестивала дијагностички центар „Affidea“ делиће бесплатне прегледе на ултразвуку и мамографу и ваучере са попустом за снимање на магнетној резонанци и скенеру.

Биће одржана бројна предавања за грађане из области здравља, а трибине ће имати и медији и удружења пацијентата.

ПРЕДСТАВЉЕН НОВИ ЈЕДИНСТВЕНИ КОМОРСКИ СИСТЕМ

Ближи привредницима на регионалном нивоу

Привредна комора Србије има 27 тимова који су укључени у 29 преговарачких поглавља са ЕУ

Председник Привредне коморе Србије Марко Чадеж представио је у Скупштини АП Војводине нови коморски систем у Републици Србији. Скупу су присуствовали Иштван Пастор, председник Скупштине АПВ, и покрајински посланици, потпредседнице Скупштине АПВ Александра Ђанковић и Снежана Седлар, представници Привредне коморе Србије и Фондације Конрад Аденауер која је учествовала у организовању ове презентације. Тема скупа била је „Јединствени коморски систем у функцији раста српске привреде“.

Александра Ђанковић, Марко Чадеж, Иштван Пастор и Снежана Седлар

Привреди Србије, како је речено на скупу, потребна је за даљи раст и развој нова, модернизована и ефикасна комора која ће бити партнер и компанијама и институцијама у стварању што подстицајнијих услова за пословање. То би требало да буде регулисано новим законом

о коморама који се примењује од 1. јануара ове године и који предвиђа обавезно чланство и јединствени коморски систем у земљи. О томе је детаљније говорио Марко Чадеж, који је посебно нагласио да се на основу овог закона организују регионални парламенти привредника чиме се спуштају овлашћења и услуге на регионални ниво у циљу приближавања месту пословања привредника на локалу, смањења трошкова, и ефикаснијег пословања. Предвиђено је, према његовим речима, да после непосредних избора у којима могу да учествују сви привредници, ови регионални парламенти почну да раде средном године.

– Посебно је важна оснажена улога Привредне коморе Србије у преговарачком процесу приступања Србије Европској унији. Од суштинског је значаја да у складу са својим интересима привредници буду део стручних тимова ПКС за праћење преговора, да би били информисани о променама које нас очекују у пословном окружењу и да бисмо могли да заштитимо привреднике Србије. ПКС има 27 стручних тимова који су укључени у чак 29 преговарачких поглавља са ЕУ. Предност новог закона о коморама је и у томе што привредници имају већи утицај на креирање амбијента за пословање, економску политику и регулаторни оквир кроз учешће у законодавном поступку у Републици Србији – појаснио је председник Чадеж ову улогу ПКС.

Посланици Скупштине АП Војводине показали су велико интересовање за увођење дуалног образовања у средњошколски систем, али и у систем вишег и високог образовања. Затим, за представљање и промоцију привреде у иностранству, иницијативе у процесу заступања привреде, уређење система парафискалних намета и смањење пореских оптерећења привреде.

Мирислав Мектеровић

Ослобођени плаћања чланарине

Према речима Марка Чадежа, од око 126.730 привредних друштава која су чланови ПКС, више од 70.000 их је ослобођено плаћања чланарине у ПКС због мањег годишњег прихода, као и свих 230.527 предузетника који су чланови преко општинских удружења предузетника.

Иштван Пастор и Марко Чадеж заједнички су оценили да је кључ успешне сарадње у конструктивном и отвореном дијалогу између привредника и доносилаца одлука.

ЗАХВАЛНИЦА НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ПРОКУПЉУ

Подстицање запошљавања као добра пракса

За значајан допринос на плану запошљавања у 2016. години Национална служба за запошљавање Србије уручила је општини Прокупље посебну захвалницу у категорији локалних самоуправа.

– Општина Прокупље је у протеклој години остварила најуспешнију сарадњу са Националном службом за запошљавање у категорији локалних самоуправа, отуда и ово ласкаво признање на које смо веома поносни. Ми смо локална самоуправа која је издвојила највише новчаних средстава за

подстицај запошљавања у 2016. години. У ту сврху издвојили смо укупно око 40 милиона динара из општинског буџета, као и 16 милиона које смо добили од Републике Србије, што значи да је око 56 милиона уложено у спровођење активних мера запошљавања у протеклој години – нагласио је председник општине Прокупље Александар Симоновић, који је примио ово признање.

Према његовим речима, средствима које је обезбедила локална самоуправа у циљу смањења незапослености у Прокупљу,

финансирана је обука око 600 лица која су добила шансу за запослење. Такође су финансирани и јавни радови, као и програм стручне праксе, тако да су све поменуте мере реализоване у сарадњи са НСЗ Филијала Прокупље, у циљу смањења незапослености на територији општине Прокупље. Добра пракса финансирања подстицајних мера за запошљавање наставља се и ове године. За ту намену у новом буџету предвиђено је 35 милиона динара.

Ж. Димкић

Крагујевчанкама представљена војвођанска искуства

На недавно одржаном скупу у Новом Саду жене стручне за жртве насиља у породици из Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова представиле су колегиницама из институција и организација Крагујевца војвођанска искуства у области економског оснаживања жена жртава насиља у породици. Одржавање са-

Посао за жене жртве насиља

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова подржао је лане 16 послодавца из АПВ који су запослили 17 жена. За реализацију ове мере у 2016. години утрошено је око 12.762.000 динара.

станка подржао је и Програм Уједињених нација за развој.

Гошћама из Крагујевца представљене су активности Секретаријата које су усмерене ка запошљавању жена са искуством насиља у породици на територији АПВ, као и резултати и ефекти мера које се реализују у оквиру покрајинског Програма за заштиту жена од насиља у породици. Програм представља меру субвенционисаног запошљавања и интервентни програм за жене са искуством насиља које су најмање конкурентне на тржишту рада и којима је најтеже да остваре економску независност. У оквиру ове мере средства се одобравају

Са стручног скупа у Покрајинској влади

послодавцу који заснује радни однос на одређено време у трајању од 12 месеци са женом која је претрпела насиље. Мером је планирано и рефундирање укупних бруто трошкова зараде, као и трошкова превоза.

Циљ састанка био је да се размене искуства и примери праксе економског оснаживања жена жртава насиља на територији АП Војводине и града Крагујевца. Представницама градске управе, Центра за социјални рад и невладиних организација („Оаза сигурности“) из Крагујевца представљени су резултати активности, с циљем економског оснаживања жена које трпе насиље у АП Војводини, а размотрена је и могућност примене овог модела у Крагујевцу. Такође, и гошће из Крагујевца говориле су о својим

искуствима оснаживања жена кроз самозапошљавање. У оквиру овог скупа, оне су разговарале и са послодавцима који су до сада учествовали у програму економског оснаживања у реализацији Покрајинског секретаријата за социјалну политику.

Резултат овог стручног скупа регионалне размене искустава у заштити од насиља у породици јесу и закључци да су економска стабилност и решавање стамбеног питања, као и континуирана психо-социјална подршка од кључног значаја за пуни опоравак жена које су имале искуство насиља у породици. Такође, да је за стварање безбедног и подржавајућег окружења за жртве насиља потребно да буду укључени сви сектори друштва.

М. Мектеровић

ПРЕДСТАВЉАЊЕ БАЊА ЗА ЧЛАНОВЕ СИНДИКАТА

Задовољан радник – задовољан послодавац

Фондација солидарности за превенцију радне инвалидности и рекреативни одмор радника, која има 24 чланице са више од 4.000 запослених, организовала је у сарадњи са својим оснивачем, Савезом самосталних синдиката града Новог Сада и општина, 10. марта у Новом Саду традиционалну „Презентацију бања“ за своје чланове.

Том приликом шеснаест бања, хотела, РХ центара и туристичких агенција представило

је своје могућности и дало конкретне понуде за рекреативни одмор, рехабилитацију и превенцију радне инвалидности по најповољнијим ценама.

Владимир Гвозденовић, председник ССС града Новог Сада и општина, приликом отварања овога скупа, између осталог, изјавио је да очекује да ће све више послодаваца у нашој земљи схватити да без задовољног радника нема задовољног послодавца, и обрнуто. Такође, ре-

као је и да је ово прилика да се сви подсетимо колико је наша Србија лепа, и да ће присутни у оквиру понуђених аранжмана пронаћи оно што је најбоље за рехабилитацију и одмор чланова њихових организација.

Јасна Пламенац, управница ове фондације, истакла је да нам је радни дан све дужи, а времена за одмор је све мање, и да кроз организовање овакве манифестације Фондација солидарности ради на испуња-

вању свог основног циља – превенције радне инвалидности и организовања рекреативног одмора радника.

Међу гостима на овој манифестацији, између осталих, била је и Светлана Ђуретић, саветница директора Покрајинског фонда ПИО, затим Славко Новаковић, потпредседник Уније послодаваца Војводине, и Томислав Стајић, секретар Већа ССС Војводине.

М. Мектеровић

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања прогласило је 2017. годином међугенерациске солидарности. С обзиром на то да просечни становник Србије има 42,2 године и да је старији за две године него што је био пре 10 година, а да је наша држава са 17,5 одсто старијих од 65 година једна од најстаријих земаља на свету, оваква иницијатива је више него потребна. И лист „Глас осигураника“ придружиће се (већ од овог броја) реализацији ове идеје тако што ћемо неколико страница посвећивати представљању удружења пензионара, активностима општина, организација или установа које предузимају одређене активности да би ова година заиста и постала година међугенерациске солидарности. За почетак преносимо нека искуства из страних земаља између осталог и као идеју шта се све на ову тему може урадити.

Европска година активног старења и међугенерациске солидарности била је 2012. Све земље ЕУ именовале су своје националне координаторе и националне амбасадоре ове иницијативе (амбасадори су чланови установа високог образовања, невладиних организација, новинари и глумци) с циљем да се што више људи упозна са проблематиком и покрену активности које би подстакле међугенерациску солидарност и сарадњу. Циљ је био јачање свести на нивоу ЕУ, као и на националном нивоу, усмерене не само на одговарајуће организације цивилног друштва, него и на појединце. Покренута је јавна расправа о узајамном учењу на тему активног старења и међугенерациске солидарности и наглашена потреба сузбијања дискриминације старијих особа. У многим европским земљама реализоване су 2012. и наредних година многобројне акције у којима млађи и старији једни другима на различите начине побољшавају живот дружећи се и учећи једни од других. За Европски дан међугенерациске солидарности изабран је 29. април који се обележава сваке године.

ГОДИНА 2017. У СРБИЈИ

Млади за старије, стари младима

Тако су, на пример, у Немачкој оформљене вишегенерациске куће, о чему у овом броју имамо посебан текст (стр. 18).

За промоцију учешћа старијих у културном животу Национални позоришни фестивал за старе Чешке Републике организује фестивал за старије особе сваке две године на другој локацији у земљи. Министарство културе нуди финансијску помоћ остарелим лицима за промоцију аматерских кинематографских активности и традиционалне народне културе. На основу чешког закона о телевизији, јавни телевизијски сервис у Чешкој Републици прилагођава програме посебно намењене старијима. Већина програма који се преносе мора да има титл, или да буде преведен на знаковни језик за особе са оштећеним слухом.

Неке земље својим старијим грађанима дају подршку за уче-

шће у културном животу преко субвенционисаних карата и умањеним давањима за друге културне активности и курсеве.

Волонтери могу да имају важну улогу у старању о старима без ближе родбине. Преко волонтерских иницијатива старије особе могу да се подстакну на употребу знања које поседују, као и вештина тако што ће и сами постати волонтери. Старије особе дају значајан допринос за сектор пружања неплаћених услуга подршке у породици или њиховим заједницама. Неке од ових иницијатива нуде међугенерациске курсеве уметности (Литванија) или подстичу издавање међугенерациских новина (Естонија).

Шпанска влада препознала је да, осим код куће и у породици, и школе спадају међу примарна места где се на основном нивоу развија свест о базичним вредностима, као што су солидар-

ност, поштовање других и вођење бриге како о себи тако и о другима. Циљ је успешивање и развој позитивних ставова међу децом према старијима и особама са инвалидитетом у циљу спречавања дискриминације. Деца у предшколским и школским установама постају свесна питања која се тичу остарелих особа и особа са инвалидитетом.

Да би се ресурси и компетенције расположиви у друштву продуктивно користили, старије особе треба да буду позитивно вредноване за допринос који дају. Не треба стварати слику о старијим особама као о некоме ко представља губитак за економију у смислу нагло растућих трошкова за здравствену заштиту и пензију, већ као о некоме ко даје позитивни допринос активног и продуктивног члана старије популације. Старије особе су важни чувари друштвене историје и вредности. Такве поруке могу да се преносе на догађајима као што су специјални дани или недеље посвећени старијима, преко разних кампања или преко популарних филмова и средстава масовног информисања. Новинари могу да се обучавају и едукују о томе како да избегну нежељене стереотипе и како да користе одговарајући језик. На крају, како се гледа на старије особе зависиће и од поступака њих самих.

Захваљујући активностима које су покренуте у ЕУ у 2012. години, повећало се и интересовање за активно старење, развијена су начела о активном старењу, индекс активног старења, као и споразум о демографским променама. Активно и здраво старење постало је један од приоритета улагања Европског социјалног фонда у програмском раздобљу 2014–2020. У вези са једним од главних циљева иницијативе – самосталним животом, испитано је како се може премостити јаз између понуде и потражње дугорочне неге помоћу одговарајућих улагања у мере којима се смањује потреба за дугорочном негом и побољшава ефикасност пружања неге, укључујући и пружање услуга помоћу технологије.

Г. О.

Увек доступни звездарски волонтери

Општина Звездара се побринула да и ове године понуди веома богат програм активности за своје најстарије суграђане. Међу њима се истичу волонтерске активности за помоћ најугроженијима на којима се развија култура волонтирања београдских суграђана свих генерација. Помоћ, подршка, радионице и едукације звездарских волонтера доступни су током целе године.

За помоћ и подршку најугроженијим појединцима и њиховим породицама треба се обратити Волонтерском сервису. Потребне информације могу се добити у канцеларији Волонтерског сервиса Звездаре, МЗ Зелено брдо, у Булевару краља Александра 395, уторком и четвртком од 9 до 14 часова позивом на телефон 011/286-4426 и путем мејла volonterski.servis@zvezdara.org.rs. Грађани овде могу да се упуте у рад инфо пулта за основно информисање грађана Звездаре, будућих волонтера и корисника, као и о Програму рада Волонтерског сервиса Звездаре. Овде могу да се распитају о пружању правне помоћи и остваривању права из области социјалне заштите, затим о теренским посетама волонтера који пружају услуге у кућним условима, и то старим особама и лицима са инвалидитетом којима треба помоћ и подршка у свакодневном функционисању. „Мој

мајстор” је опредељен за мање поправке у кућама старих, немоћних грађана и оних слабијег имовинског статуса. Услуга „Аптека на точковима”, у сарадњи са Домом здравља Звездара, омогућује да волонтери Сервиса преузимају рецепте и лекове (редовну месечну терапију) и достављају је на кућну адресу корисника. Ту је и „Библиотека на точковима”, у партнерству са библиотеком „Вук Караџић”: уз помоћ волонтера општине Звездара библиотека врши бесплатно учлањење и кућну доставу књига. Саветовалишта за појединце и породице обављају програм психосоцијалне подршке у кућним условима, у просторијама Волонтерског сервиса и путем телефона.

Обезбеђен је и програм радионице које укључују креативне занатске и уметничке радионице, виртуелна путовања, журке за сениоре, бонтон старења – едукацију стицања социјалних вештина, итд.

Целе године се одржавају омиљене радионице. Једна од њих носи назив „Урбани баштовани” где грађани могу да добију инструкције и информације о свему што их занима у вези са развијањем вештине гајења биљака. У „Кући лепоте за сениоре” обезбеђене су бесплатне занатске услуге фризера, педикера и маникира за најстарије, а у „Галерији на точковима” – изложба радова сени-

Дан комшија на Звездари

ора израђених различитим уметничким и занатским техникама.

Општина пружа шестомесечне обуке у виду школе рачунара и енглеског језика за сениоре и средње генерације.

Право на коришћење услуга у кућним условима имају лица којима је потребна помоћ у свакодневном функционисању и која имају регулисано пребивалиште, тј. боравиште на територији општине Звездара.

Волонтерски сервис неколико година заредом организују Дане сениора на Звездари поводом Међународног дана старијих – 1. октобра с циљем да се унапреди живот најстаријих суграђана и промовише култура старења.

Координаторка Волонтерског сервиса Звездара Радмила Урошевић каже да се тај сервис већ шест година труди да побољша живот суграђана, посебно оних који су рањиви и незаштићени, а то су болесни, немоћни, стари, особе са инвалидитетом и породице које имају проблем са својом децом.

– Ми пружамо програм подршке у кућним условима суграђанима који су заточеници у својим домовима и који имају проблем

да набаве основне животне намирнице и лекове за себе, саветовалишта за појединце и породице и читав низ креативних радионица и дружења, а све то реализујемо током читаве године – каже Радмила Урошевић.

На месечном нивоу, ова организација у просеку има око 250 корисника, а од тога 40 у кућним условима.

– Све што радимо за наше суграђане, уређено је системом и једноставним процедурама, а услуге које пружамо потпуно су бесплатне – истакла је Радмила Урошевић.

Поред волонтера те општине, на Звездари волонтирају и суграђани из још 10 београдских општина, као и волонтерке из Панчева.

Према евиденцији Волонтерског сервиса, само у 2016. години било је више од 70 волонтера, од којих је са 49 општина потписала уговоре о волонтирању, а услуге је користило око 3.000 корисника.

Треба нагласити да је Волонтерски сервис Звездара добитник бројних признања за допринос хуманијем животу старијих.

Д. Грујић

УПО Звездара: све више чланова

Удружење пензионера општине Звездара поклања велику пажњу својим члановима. Активности удружења су усмерене на то да се пензионерима бар мало побољша животни стандард, као и да им се олакша набавка основних потрепштина, али и на дружења и путовања.

Набавка огрева била је доминантна у протеклом периоду. Према одлуци комиси-

је, која је претходно обишла најугроженије пензионере да би донела исправну одлуку, подељена је и социјална помоћ за око 100 угрожених чланова.

Око 200 чланова путовало је на бројне излете о трошку удружења. Организују се одмор и рекреација који су доступни свима. УПО Звездара својим члановима обезбеђује и новчане позајмице. Такође, анга-

жовани су на бесплатној рехабилитацији у бањама, као и на одморима уз ваучере.

Све ове активности доприносе да се број чланова стално повећава, а уз то и њихово поверење.

Удружење поседује два клуба за дружење пензионера, у Трајка Стаменковића 15 и Љубице Луковић 2, који се сами финансирају.

С. Б.

ГРАДСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА КРАГУЈЕВАЦ

Међу најстаријима у Србији

Градско удружење пензионера Крагујевац једно је од најстаријих у Србији. Основано је у мају давне 1938. године. Удружење, са више од 7.000 чланова, организује веома разноврстан програм, уз сталне иновације, путем кога пензионери могу да задовоље своје потребе и афинитете, сазнајемо од Данице Љујић, секретара ГУП Крагујевац.

Сваке недеље одржавају се популарна дружења у просторијама клуба. Посебно треба истаћи прославу Нове године, па репризу Нове године, затим Српску нову годину и Светосавски бал. Дан заљубљених и Осми март прослављају се уз организоване бечки валцер и обавезно даровање цвећа дамама. Пензионери Крагујевца показали су изразито интересовање за овакве облике дружења.

Осмомартовско славље

Удружење је омогућило и бесплатну школу рачунара за пензионере, затим набавку

огрева на шест месечних рата и намирница од меса на три рате. Локална самоуправа обезбедила је пет милиона динара за хиљаду пензионера.

У клубу постоји и шаховски клуб па је за Осми март органи-

зован турнир, а најуспешнији су се пласирали у даље такмичење.

Сваке недеље одржавају се и једнодневни излети по Србији, Црној Гори и Републици Српској по најповољнијим ценама за пензионере.

КУД „Лепеница“ гостује на разним манифестацијама у установама, као што су Геронтолошки центар и Завод за збрињавање одраслих „Мале пчелице“, а такође су радо виђени гости и у разним селима на локалним приредбама.

У марту је у удружењу најактуелније било конкурисање пензионера за рехабилитацију у 25 бања широм Србије. Поздрављена је новина да сами пензионери бирају три бање како би се омогућило да свако од њих оде у бању коју жели.

Д. Љ.

СКУПШТИНА ГРАДСКОГ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА СУБОТИЦА

Помоћ суграђанима

Годишњој скупштини Градског удружење пензионера Суботица, одржаној 24. марта, присуствовало је око 120 чланова и гостију из земље и иностранства. Међу бројним гостима скупу су присуствовали и др Ненад Иванишевић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и председник Градске организације СИР Суботица, Драгутин Лекић, потпредседник Савеза пензионера Војводине, Тимеа Хорват, заменица градоначелника Суботице, и Илија Ђукановић, члан Градског већа задужен за област социјалне заштите.

Државни секретар др Ненад Иванишевић истакао је да је Градско удружење пензионера Суботице веома добро организовано и да ће као такво увек имати подршку надлежног министарства, нарочито када је реч о будућим пројектима који су везани за унапређивање квалитета живота старијих особа. Драгица Лучев, председница Удружења, навела је да је задовољна резултатима које је остварила њена пензионерска организација у претходној години и нагласила да је најважније да својим суграђанима помогну колико год могу.

Драгица Лучев и др Ненад Иванишевић

На седници Скупштине усвојени су Извештај о раду и Завршни рачун за 2016. годину, као и План рада ГУП Суботица и Финансијски план за 2017. годину.

М. М.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ВОЖДОВАЦ

Фонд солидарности приоритет

Београдска општина Вождовац има око 35.000 пензионера. Од тога је у Удружење пензионера, са председником Љубисавом Миливојевићем (на слици) на челу, учлањено њих 1.650.

Удружење је организовало 15 излета за своје чланове у току 2016. године. Једно од тих путовања, које је реализовано о трошку приватне фирме из Мокрина, водило је у Ковил, тачније у „Чардак на крају света“. Вождовачки пензионери су обишли и разне манифестације а неке од њих су „Сланинијада“ у Качареву, „Кобасицијаде“ и друге.

До сада је удружење учествовало на девет олимпијада са 52 члана. УПО Вождовац је одвојио и 1.500 позајмица за најугроженије, а могу да се похвале да су најбољи по учлањењу у Фонд солидарности ГОП Београд.

Често добијају позив за сарадњу са разним општинским организацијама пензионера из различитих градова, као и са Охридом из Македоније, али недостатак средстава им засад онемогућава посете и обиласке ових организација.

Љ. М.

Културни посленици из Жупе

Удружење пензионера из Александровца посвећује пуну пажњу својим члановима и спада међу најактивније организације у Расинском округу. Између осталог, повремено издаје своје новине „Треће доба“ које су одлично прихваћене међу пензионерима Жупе. Треба нагласити да овакве новине за пензионере немају ни много веће и напредније општине у Србији, па је због тога иницијатива жупских пензионера за покретање таквог једног гласила за сваку похвалу.

Пензионери Жупе веома активно учествују током целе године у свим културним догађајима који се одржавају у општини Александровац. Повремено су и иницијатори појединих културних акција,

па на одређени начин пружају и значајан допринос афирмацији читавог краја. Током „Жупске бербе“, традиционалне туристичке манифестације, угошћавају чланове разних удружења из целе Србије. За госте припремају занимљиве програме у центру града, као и обилазак Жупе и разна дружења.

„Глишићеви дани“ и „Дани Буце Мирковића“ не могу да се замисле без учешћа пензионера, јер они помажу у креирању програма и представљају саставни део ових манифестација.

Недавно је Југослав Стајковац, културни посленик, добио Вукову награду Културно-просветне заједнице Србије, а Бобан Јовановић Благодарје светог Саве које додељује Удружење књижевника из Београда. Пензионер Драган Пајић чест је донатор и иницијатор многих културних дешавања у Жупи, а и шире.

Све ове чињенице говоре о томе да су жупски пензионери активни на многим пољима културе, не само у свом крају већ и у целој земљи.

Ј. Пејчић

СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПЕНЗИОНЕРА БЕОГРАДА

Успешно остварени планови

Председништво ГОП Београд

На седници Скупштине Градске организације пензионера Београда (ГОП) усвојени су Извештај о раду са финансијским извештајем о пословању у протеклој, као и План рада за ову годину. Како је закључено, планирани задаци ГОП-а за 2016. годину успешно су остварени, уз постепено проширивање и унапређивање обима активности. Посебно су повољно оцењене активности и резултати ГОП-а на функционисању Добровољног фонда солидарности пензионера (чији је оснивач ГОП и у чијем саставу делује). Фонд солидарности, како је речено, јача из године у годину и као вид штедње и као могућност за бескалатну позајмицу. Ипак, оцењено је да је све то знатно испод ре-

алних могућности и стварних потреба корисника пензија.

Позитивно је оцењен и рад на сталном ширењу и унапређивању садржаја и нивоа Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, и то како на домаћем плану и јачању међугенерациске сарадње, тако и на плану међународне сарадње. ТВ емисија „Треће доба“ на Првом програму РТС-а (сваке среде у 14 часова) још један је позитиван помак у информисању о најстаријима.

Истакнуто је да постоји добра сарадња пензионерских организација са општинским, градским и републичким органима власти и институцијама.

М. С.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА

ОПШТИНЕ ТРСТЕНИК

Бројне и разноврсне активности

Према речи-ма Миодрага Стевановића (на слици), председника Удружења пензионера општине Трстеник, у овој организацији која броји више од три хиљаде чланова у 2016. години реализован је разноврстан програм активности. Нај-

активнији су били у областима социјалне политике и стандарда: обишли су болесна и изнемогла лица, обезбедили хуманитарне пакете животних намирница и других потрепштина за најсиромашније пензионере, као и новчане позајмице од по 10.000 динара (уз враћање на пет месечних рата).

Удружење је својим члановима по веома повољним условима обезбедило набавку сухомеснатих производа, рибе и других намирница (на пет рата), а огревно дрво и угаљ на 12 месеци. Овде није запостављен ни културно-забавни живот. Једном месечно организује се дружење у просторијама Удружења, као и једнодневни излети према жељама чланства. До сада су обишли културно-историјске знаменитости Новог Сада, Ниша, Сињевачке клисуре, Параћина и Грзе, а планирају још путовања.

Ж. М.

УДРУЖЕЊЕ ИНВАЛИДА РАДА У НИШУ

Здравље за све...

Удружење инвалида рада из Ниша основано је 23. децембра давне 1953. године ентузијазмом тадашњих активиста нишке фабрике „Нитекс“. Данас броји 5.250 сталних чланова окупљених у 37 месних одбора у свих пет нишких општина.

Ово регионално удружење града на обалама Нишаве у 2017. години покреће нове амбициозне пројекте међу којима се посебно издваја заједнички пројекат „Здравље за све“ у сарадњи са Домом здравља у Нишу и Невладином организацијом „Животна снага“ са тимом Данијела Смрека.

Овим јединственим нишким удружењем са великим успехом руководи тим активиста пензионера које предводи Петар Стевановић.

– Наше регионално удружење је по броју чланова друго у Србији, одмах иза удружења на Новом Београду. Успевамо у послу захваљујући разумевању локалне самоуправе града Ниша, али и других општина Нишавског округа и спонзора. Своје чланове често водимо у бање и на излете образовно-рекреативног карактера. Обишли смо готово све манастире у Србији и земљама у окружењу, као и туристичке манифестације у региону. Током године наши активисти два пута обиђу сваког члана а то је око 11.000 посета, где најсиромашнијим члановима понесу пригодне пакете хране и личне хигијене. За мање покретне чланове

Петар Стевановић (лево) са сарадницима

ве купили смо ортопедске штаке и колица и донекле им олакшали кретање – истиче Петар Стевановић.

Захваљујући разумевању директора нишког Дома здравља, у обиласку инвалидних лица и чланова њихових породица у двадесетак села нишког краја учествовала је и лекарско-патронажна екипа ове установе. Током 2017. године нишко Удружење инвалидских пензионера планира да отвори и клуб у седишту удружења где ће најстарији чланови који живе сами моћи бесплатно да користе интернет и да преко скајпа комуницирају са најближима који

живе у иностранству, као и да заиграју шах и домине.

– Ове године интензивираћемо сарадњу са пензионерским и другим удружењима у нишком крају којих има 17, као и са другим регионалним удружењима, пре свих са нашим комшијама из Лесковца и Врања. Покушаћемо да заједничким пројектима унапредимо међусобну сарадњу, али и да побољшамо услове живљења наших чланова и чланова породица особа са инвалидитетом – закључује Петар Стевановић, председник нишког Удружења инвалида рада.

Тома Стевановић

КЛУБ ПРИЈАТЕЉСТВА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ЛЕСКОВАЦ

Ево рука, пријатељу

У организацији Клуба пријатељства, који постоји при Удружењу пензионера Лесковца, недавно је одржана, по четврти пут, манифестација „Ево рука, пријатељу“. Гости су били пензионери и пријатељи из Прокупља, Ниша, Сокобање и Куршумлије. На позорници велике сале лесковачког „Дома пензионера“ смењивали су се фолклорци, песници и певачи. Покровитељ овог јединственог сусрета културних стваралаца трећег доба била је локална самоуправа града на обалама Ветернице уз помоћ бројних спонзора. Сусрет је отворио лесковачки градоначелник др Горан Цветановић.

– Ви сте нам увек били узор, стварали сте фабрике и услове

за бољи живот. Неки кажу да је „треће доба“ интересантно, али ја вас не посматрам као људе који су завршили радни век, јер сте ви стари онолико колико има енергије, знања, дружења међу вама. Зато вам желим још много лепих тренутака, дружења, лепоте, среће и здравља – поручио је др Цветановић.

Учеснике окупљања поздравила је и Мирослава Добреновић, председница Клуба пријатељства Удружења пензионера из Лесковца.

– Циљ манифестације јесте да се упознамо, да кажемо шта радимо и да нам се представе и чланови удружења пензионера из других градова – рекла је Мирослава Добреновић.

Поздравни говор на отварању манифестације

Председник Удружења пензионера Лесковца Братислав Здравковић нагласио је да су увек били сложни, о чему говори и симболични назив ове манифестације – „Ево рука, пријатељу“.

Сусрети пензионера Лесковца и других градова из Србије најављени су и за наредну годину, уз песму и пријатељско дружење.

Д. Коцић

Ничу пластеници у Сврљигу

Организација Европски Прогрес и општина Сврљиг успешно су завршиле пројекат Економско и едукативно оснаживање жена које се баве пољопривредом и том приликом 28 жена старости од 25 до 60 година добило је материјал за покретање пластеничке производње. Првенство су имале незапослене жене са села, социјални случајеви, особе са инвалидитетом, самохране мајке и особе чији брачни друг није запослен. Циљ овог пројекта је побољшање положаја жена, економско јачање и осамостаљење у области пољопривреде. Пројекат је део локалног акционог плана за родну равноправност који је усвојен 2014. и траје до 2018. године.

– Жене су добиле комплет пластенике, шипке, најлон, мрежице и овог пролећа моћи ће да крену са сопственом производњом. У разговору са нама оне су

Стигла опрема за повртарску производњу

се изјасниле за повртарску производњу за сопствене потребе, а удруживањем могу да изађу и на тржиште. Претходно, Европски Прогрес је за све учеснице на конкурс организовао семи-

наре – предавања о културама које успевају у пластеницима и начину њиховог узгајања. Тако су оне стекле добро предзнање да покрену сопствену производњу – објашњава Мирослав

Марковић, помоћник председника општине Сврљиг.

Општина Сврљиг је препознала своје потребе, поготову што је пољопривреда развојна шанса средине и то да су у најтежој ситуацији жене на селу те им је и оваква помоћ добродошла. Ово је пилот пројекат и ако се покаже добрим општина ће наставити да помаже, шири производњу и користи све повољности које нуди Европски Прогрес. Вредност овог пројекта је 342.000 динара. Општина је задовољна досадашњом сарадњом са ЕУ Прогресом. Радуле Ристовић, координатор ЕУ Прогреса за југоисточну Србију, потврђује добру сарадњу са општином Сврљиг и то да су спремни да уз помоћ ЕУ и Владе Швајцарске подрже сваки нови програм који доприноси одрживом и бржем развоју локалне заједнице и бољем животу грађана.

С. Ћорђевић

У ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ СОМБОР ОТВОРЕН НОВИ КЛУБ

Остварују се планови

Захваљујући агилности Зорана Дрче, директора Геронтолошког центра Сомбор, старији суграђани из Нове Селенче и тог дела Сомбора добили су 21. марта на Првомајском булевару у Сомбору нови Клуб пензионера „Селенча“. Наиме, ГЦ Сомбор отворио је овај клуб уз подршку из Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова и локалне самоуправе, тако што је адаптирао део простора у Дому пензионера и обогатио га новим садржајима.

Палимир Тот, подсекретар у Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, који је уз представнике локалне самоуправе Сомбора присуствовао свечаном отварању

Клуба, истакао је да је, након што је ресорно министарство прогласило 2017. годином социјалне заштите и међугенерациске солидарности, отварање овог клуба потврда да се пла-

нови у складу са том одлуком и испуњавају.

Зоран Дрча је рекао да ће у Клубу бити приређиване изложбе слика, књижевни сусрети и разговори са људима из све-

та културе и уметности и разне друге манифестације. Корисницима Геронтолошког центра, пензионерима, али и свима који сврате у клуб биће на располагању књиге, шах, дневна штампа и часописи. Најављен је и следећи пројекат ГЦ Сомбор – отварање дневног боравка за пензионере у коме ће слободно време током дана моћи да проведу сви пензионери из града, и ако нису клијенти Геронтолошког центра.

У кратком уметничком програму, приликом отварања Клуба пензионера „Селенча“, осим представника удружења ликовних уметника који су већином били учесници Ликовне колоније „Сунчана јесен живота“, учествовали су и књижевници Давид Кеџман Дако, Зденка Феђвер и Стојан Бербер.

М. Мектеровић

Са отварања клуба Селенча

СПАЈАЊЕ СВЕТОВА МЛАДИХ И СТАРИЈИХ

Кућа за све генерације

Нови видови комуницирања и друштвеног ангажмана омогућавају равноправније, присније односе унутар заједнице

Сви знамо да је „бакин колач“ најмекши и најукуснији, „бакина тајна“ крије најбоље рецепте за џемове и ајваре, док деда прича најзбуљивије приче.

Кад год треба промовисати нешто лепо, добро, поуздано, квалитетно, они су ту. У нашим

Чини се онда ништа природније од практичног решења, „унајмљених“ бака и деда који са „потомством“ нису ни у каквом сродству, али врло добро функционишу у датим улогама. И сви задовољни.

Примере ове занимљиве праксе нуди неколико европских земаља, али рекло би се да је Немачка отишла најдаље у целовитом приступу проблематици односа различитих генерација и извлачења старије популације из наметнуте изолације.

Тај искорак препознаје се кроз „мултигенерацијске куће“, вишенаменски модел који је федерална влада покренула 2006. године на иницијативу Урсуле фон дер Лејен, тада-

особље, целокупна активност почива на добровољности и волонтерима.

Ту се дешава све. Мајке доводе децу коју ће „баке“ са радошћу причувати, играти се са њима или, ако су у питању школарци, помоћи им у домаћим задацима, адолесценти подучавају старије у компјутерским вештинама или коришћењу паметних телефона, ту су курсеви из разних области, страних језика или немачког за мигранте, затим уметничке радионице, часови кувања, све заједно стециште за све узрасте. А оно што посебно пада у очи јесте узајамно разумевање најмлађих и најстаријих.

Новинар британског „Гардијана“ који је посетио центар у

Из центра у Патенсену: време за бајке

мислима, успоменама и, наравно, трговачким рекламама, али не увек и у животу.

Немају сви срећу да одрастају са бакама и декама, неки их и не памте, али с друге стране постоје баке и деке који су сами и поред своје деце и унука, далеко од њих, у другој држави или граду, или пак у истом граду, али без контакта.

Ово је време искиданих породичних веза, али људска потреба за топлином, мудрошћу, искуством, стрпљењем какво поседују особе са дугим веком иза себе, не јењава.

Првима недостаје подршка и помоћ, другима сазнање да су неком потребни и од користи.

шње министарке за питања породице, иначе мајке седмо деце.

Широм земље отворено је 500 центара, сваки са буџетом од 40.000 евра годишње, од чега три четвртине обезбеђује влада у Берлину, а остатак локална власт. Програм се показао успешним, па је обновљен 2012. а у наредне три године, од 2017. до 2020. планирано је отварање још 50 кућа.

То су места у којима су се први пут заједно нашле разне активистичке групе за рањиве категорије (децу, мајке, младе, старе), затим психолошка саветовалишта, удружења и слично. Не рачунајући малобројно

Патенсену, у околини Хановера, описује ситуације када дневну собу заузимају пацијенти са деменцијом, да би певали и играли друштвене игре, а одмах им се спонтано, а да их нико не подстиче, придружују деца. Малишани, за разлику од одраслих, прихватају ове особе без зазора, а терапеути примећују да су и пацијенти релаксиранији него иначе.

Мултигенерацијске куће, међутим, нису и не могу бити замена за класичне установе социјалног старања и неге. Како се на званичном сајту објашњава, сврха ових центара је „промовисање дијалога и јачање аутентичног грађанског ан-

Нездрава отуђеност

„По питању старијих и младих сведоци смо у последњих 50 година правог апартхејда, потпуно одвојених живота једних и других.

Ми радимо и дружимо се у световима старосне сегрегације. Такво друштво није здраво“, упозорава Гај Робертсон, аутор књиге „Како старити позитивно“.

Отуђењу је допринело више фактора, старење популације, глобализовање радне снаге, резање социјалних давања, економски пад, па тако долазимо до података истраживања које је својевремено навео лондонски „Телеграф“, да само пет одсто грађана старијих од 65 година има са младима „структурисан контакт“ било ког облика.

Међугенерациска комуникација добро чини здрављу не само када је реч о старијима. Робертсон тврди да то дугорочно важи и за младе. Уврежено мишљење о старењу као спирали здравствених невоља и усамљености формира се рано у животу и ако се то веровање не пољуља сусрећањем здравих и активних старијих људи, раније усвојени модел поимања старости остаје као карика која води у незадовољство и болест.

гажовања, а тиме и заједништва локалног становништва“.

У Немачкој, као и другде, промењена је социјална структура. Ретки су случајеви да више генерација живи под истим кровом или у блиском суседству. На први поглед, ови програми су креирани за старије који се осећају усамљеним и бескорисним, као и за младе породице којима је потребна подршка, а немају родитеље, бабе, деде у близини.

Али, центри заправо служе широј сврси, да грађани било којих година и порекла, кроз ангажман, уче једни од других и деле осећање солидарности, испуњености и радости.

Д. Драгић

Искушења „генерације ипсилон”

Они рођени у последње две деценије прошлог века недовољно мисле на оно што их чека кад буду завршавали свој радни век

Генерацијско име први су добили „бејби бумерси”, они рођени у првој деценији после завршетка Другог светског рата и стасавали у околностима велике економске обнове, када се из године у годину живело све боље, и када је, између осталог, у западним економијама створен и концепт „државе благостања” – друштва у којем је социјална правда подједнако важна као и раст БДП-а.

Наследила их је „генерација икс”, они који су на свет долазили од средине 1960. до краја 1970. Било је то доба првих енергетских, па дакле и економских криза, али им је систем одолевао. Као и „бејби бумерси”, и „генерација икс” је могла да рачуна да ће, кад јој се, у животном добу између 60 и 65, заврши радни век, са нешто смањеним, али и даље удобним стандардом моћи да проведе једну до две пензионерске деценије.

Данас се говори о „генерацији ипсилон”, која има и надимак – „миленијумци”. Реч је о онима рођеним у завршне две деценије прошлог века и у првим годинама овог, значи онима који су у добу између 20 и 34 године, што значи да се или тек суочавају са првим животним одговорностима или у том погледу нека искуства већ имају.

Углавном лошија од оних припадника претходне генерације. Иако ће у годинама које долазе управо они доминирати на тржишту рада, прилике у којима су сада не иду им у прилог. Стопа незапослености међу њима је највиша, а кад се и домогну неког посла, реч је само о ангажманима привременог или повременим карактера.

За разлику од њихових очева и дедова који су могли да

рачунају на постојану каријеру, припадници „генерације ипсилон” су углавном припадници „прекаријата”, нове класе која је заменила пролетеријат, а чија је главна одлика управо поменути несигурност радног места, због чега се све учесталије називају и „генерацијом којој је украдена будућност”.

„Миленијумци” се описују и као „генерација која је критична према систему, али без склоности ка револуцији”. Дружи се (и комуницира) преко „друштвених мрежа” и невољно се буни и демонстрира – циници кажу зато да им од полицијских шмркова не страдају скупи паметни телефони.

Али њен главни проблем је, како у напредним, тако и у оним другим, „транзиционим” економијама – што се нехајно односи према својој будућности.

Наиме, због свог економског положаја, „миленијумци” као да уопште не помишљају да ће једног дана остарити и да ће постати пензионери. Њихова штедња за ту будућност свугде је недовољна. У САД, на пример, у неки пензијски фонд издваја тек сваки други припадник те генерације који је запослен. О онима који су на повременим „гажама”, да се и не говори.

Главни проблем је, наравно, економски, али у великој мери

и психолошки: није лако данас се одрицати због нечега што предстоји тек за 30 или 40 година. Ко ће данас да размишља о томе шта ће бити 2060, када је главна брига како данас саставити крај с крајем, платити рачуне и покрити основне егзистенцијалне трошкове.

Кад се с њима о томе разговара нису равнодушни. Али, проблем је што углавном ништа не предузимају.

Приватни сектор при томе није решење за овај проблем, јер он има друге приоритете. Онај јавни свугде је пак изолан принуди да, у име фискалног уравниотежавања, смањује трошкове, или, како се то популарно каже, „стеже каиш”.

Негде се, као у америчкој Силицијумској долини, средишту информатичке револуције, решење тражи у технологији. У апликацијама за мобилне телефоне које ће сваког месеца израчунавати колико треба да се уплати у пензијски фонд, и на то опомињати.

Претња је, такође, и долазак „четврта индустријска револуција”, технолошке промене које најављују долазак интелигентних машина и робота који ће многа традиционална радна места обесмислити и елиминисати, што ће проблем само погоршати.

Савет да је „ово нова економија”, и препорука „генерацији ипсилон” да користи сваку прилику да за своје старе дане на страну оставља што више, кад год може (и док може), није од помоћи. О томе ће, кажу, „мислити сутра”.

Због овога, али и због демографских драма – старења становништва у свим деловима света – у питање се све више доводи и пензија као цивилизацијско достигнуће.

Подсетимо се, пензионисање, пракса да се у одређеном животном добу престане са радом, започето је у 18. веку, да би у 19. постало и део радног законодавства модерних националних држава.

Док је на почетку прошлог века доминантно уверење било да сваки човек свој радни врхунац достиже са 40 година, а да би кад наврши 60 требало да се пензионисање, главни тренд на почетку овог јесте подизање старосне границе за престанак радног века. Са 65 на 67, а понегде ће нова норма, највероватније пред крај следеће деценије, бити и 70.

Можда ће дотле са својом пензионерском будућношћу озбиљније него у овом моменту да се суочи и „генерација ипсилон”. Засад, то јој, несумњиво, није приоритет.

М. Бекин

БРАТИМЉЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА НИША И НОВОГ САДА

Сарадња озваничена на најбољи начин

Удружења пензионера Ниша и Новог Сада потписала су повељу о братимљењу и тиме на најбољи начин озваничила и афирмисала дугогодишњу сарадњу пензионерских организација та два града. Пригодна свечаност одржана је у Нишу 8. марта на Међународни дан жена, па је то била и прилика и разлог више да гости и домаћини проведу неколико сати у пријатном дружењу.

У име домаћина гостима је пожелио добродошлицу Мирољуб Станковић, председник Удружења пензионера Ниша, уз обећање да ће сусрети и размена искустава бити убудуће чешћи и још квалитетнији. Новосадском удружењу пензионера за сећање на ову малу свечаност домаћини су поклонили статуету цара Константина и царице Теодоре, обеље Ниша као царског града.

Потписујући повељу о братимљењу, Мома Чолаковић, председник Удружења пензионера Новог Сада, нагласио је да ће

Потписивање повеље о братимљењу

сарадња бити од обостране користи, да једни од других имају шта да науче и да су највећи квалитет оваквих и сличних сусрета дружење и атмосфера која се дуго после препричава. Најречитије о томе сведочи податак да је заинтересованих за долазак у Ниш било знатно више од њих шездесетак колико их је дошло једним аутобусом, рекао је Чолаковић.

Пензионерска удружења ова два града окупљају више од педесет хиљада чланова. То је број који није за занемаривање тим пре, што је већина са драгоценим искуством које у комбинацији са младошћу, новим идејама и енергијом представља гаранцију за будућа значајна дела, сложили су се учесници скупа. Иначе, проблеми најстаријих суграђана су углавном

исти и у Нишу и Новом Саду. Ублажавање тешког материјалног положаја пензионера главна је активност оба удружења. Једнократна помоћ, бесплатан боравак у бањама и рекреативним центрима, повремени подела пакета са намирницама, контрола вида и слуха уз могућност набавке помагала на одложено плаћање, само су део активности које се организују. Удружењима предстоји и озбиљнија борба против дискриминације старих.

Многи Новосађани су први пут били у Нишу и одушевљени су дочеком. Сматрају да оваке и сличне прилике служе да се макар на кратко забораве свакодневне бриге, немаштина и болести.

Домаћини су се потрудили да гостима посета остане у лепом сећању, јер дружење, забава и нова познанства омогућавају да се лакше реше проблеми које старост са собом доноси.

Љ. Глоговац

СКУПШТИНА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Побољшати положај пензионера

Савез пензионера Војводине недавно је у Новом Саду одржао седму седницу Скупштине СПВ.

На седници су прихваћени Извештај о раду Савеза и Годишњи рачун за 2016. годину, као и Програм рада и Финансијски план за 2017. годину.

Милан Ненадић, председник Савеза, том приликом је говорио о социјално-економском положају пензионера и о иницијативи Савеза да се тај положај поправи.

– Наш захтев да се пензије ускладе са растом инфлације донекле је прихваћен повећањем пензија у децембру прошле године. Надлежном министарству и другим државним органима доставили смо

податке о стварном социјално-економском положају пензионера и надамо се неким помацама у том смислу. Осим пензија наше пензионере такође брине и здравствени систем, због недовољне ефикасности, дугог чекања на прегледе, и недовољне снабдевености потребним лековима – истакао је Ненадић.

Председник СПВ је говорио такође и о друштвеном животу пензионера, као и о бесплатној рехабилитацији корисника пензија у бањама Србије.

На седници је усвојена и Одлука о расподели средстава по финансијском плану Савеза за 2017. годину, а било је речи и о колективном осигурању пензионера.

Д. Кораћ

ТОПЛИЦА

Блачки пензионери добили ново руководство

Уместо досадашње председнице Верице Шелмић, Блачани су поверење указали новим људима. За председника је именован Славко Ракоњац, дугогодишњи члан најужег руководства, а за потпредседника Предраг Лазић.

– Настављамо да радимо на побољшању живота најугроженијих чланова, пре свега. Наша средства су мала, али ћемо све учинити да их на том плану најбоље распоредимо. И све друго што је у нашој моћи, учинићемо да им побољшамо стандард. Наравно, као и досад, радићемо и на другим активностима, нарочито на упознавању са пријатељима из Србије – каже потпредседник Лазић.

Највећи део посла у марту базиран је на прикупљању пријава за одлазак чланова на бесплатну рехабилитацију у бање. Конкурисало је више од 250 пензионера, али места има за мали број, тако да треба добро размислити коме је овај вид рехабилитације најпотребнији.

Из општина Топличког управног округа ове године у бањама ће боравити 131 пензионер. Највише из Прокупља, Куршумлије и Житорађе.

Ж. Димкић

Подршка локалне самоуправе

Општинско удружење пензионера Рума недавно је одржало Редовну годишњу скупштину. Скупштини су присуствовали Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине (СПВ), и Стеван Ковачевић, председник Скупштине општине Рума.

Стеван Ковачевић је похвалио рад руководства и чланова Удружења и истакао међусобну одличну сарадњу у протеклом периоду. Такође је нагласио да ће локална самоуправа и у наредном периоду наставити да финансијски и на друге начине подржава рад овог највећег удружења на територији општине.

Милан Ненадић је том приликом говорио о сарадњи СПВ и румског удружења, похваливши рад и финансијску стабилност Удружења. Било је речи и о предлогу Савеза надлежном Покрајинском секретаријату у вези са бољом сарадњом локалних самоуправа и пензионерских удружења. Ненадић је говорио и о социјално-економском положају пензионера и иницијативама Савеза код надлежних државних органа у вези са тим питањем.

Петар Бабић, стоји, десно Ненадић и Ковачевић

На седници су усвојени извештаји о раду и финансијском пословању Удружења у 2016. години, као и План рада и Финансијски план Удружења за 2017. годину.

Петар Бабић, председник овог удружења, говорио је, између осталог, и о снабдевању

чланова, о помоћи најугроженијим пензионерима, о раду Клуба пензионера, а затим је предложио да се вишак средстава утроши за куповину опреме и за уређење просторија МО Витојевци, што је и прихваћено.

Драган Кораћ

Седам деценија дружења

Лесковачко удружење пензионера основано је давне 1946. године на иницијативу неколицине угледних Лесковчана, а данас броји око 15.000 чланова са подручја Јабланичког управног округа организованих у 90 месних организација. Почетком марта одржана је Скупштина овог удружења.

– Сваке године одваја се више од два милиона динара од чланарине, која је на месечном нивоу 20 динара по члану, за потребе материјалне помоћи нашим члановима са најнижим пензијама. Захваљујући разумевању градске власти, у претходних 12 месеци из буџета локалне самоуправе Лесковца добили смо додатних седам милиона динара које смо поделили преко ваучера за храну најсиромашнијима. Овом приликом око 4.500 пензионера добило је ваучере у вредности од око 1.500 динара. Имамо и друге видове социјалне помоћи као

што је бесплатно бањско лечење, набавка огрева и сувомеснатих и повртарских производа за зимницу и друго. Организујемо једнодневне излете у бањска лечилишта Србије и разне културне наступе наших чланова, посебно фолклорне и драмске секције нашег КУД-а „Пензионер“ – истиче у разговору за наш лист Братислав Здравковић, председник лесковачког Удружења пензионера, који је истовремено и председник пензионера Јабланичког управног округа.

Лесковачко удружење пензионера има изванредну међународну сарадњу са удружењима пензионера из Македоније, из Куманова и Кавадараца, али и значајну сарадњу са удружењима пензионера из бугарског града Перника, са којима је потписана повеља о братимљењу. Хор лесковачких пензионера учествовао је на готово свим смотрама хорова, а драмска секција је забележила врло квалитетне наступе на карневалима старих у Лесковцу и Врњач-

кој Бањи. Удружење користи просторије Дома пензионера, а успешно сарађује и са другим регионалним удружењима пензионера, посебно са Удружењем инвалидских пензионера и особа са инвалидитетом и војним пензионерима.

Заједничке активности у текућој 2017. години са великом надом у успех најављују братимљене организације пензионера Лесковца и Кавадараца.

– Наше намере су да са колегама са југоистока Македоније порадимо на бољем културном и економском повезивању нашег чланства заједничким наступима на манифестацијама културе, али и упућивањем наших чланова на бањско лечење и рекреативне одморе – подсећа Братислав Здравковић, председник Удружења пензионера Лесковца и Јабланичког управног округа.

Т. Стевановић

СВРЉИГ

И полетарци на изложби

Секција жена при Удружењу пензионера општине Сврљиг приредила је поводом 8. марта изложбу домаће радности. Просторије удружења красиле су везене, плетене и исхе клане рукотворине чланица. Најдражи посетиоци изложбе и ове године били су малишани предшколске установе „Полетарац“ у Сврљигу. Поводом празника Миленко Петровић, председник Удружења уручио је чланицама секције каранфиле, а у клубу је у сопственој режији одржана осмомартовска прослава.

У Повереништву Савеза самосталних синдиката Сврљига уручене су награде победницама Осмомартовског литерарног конкурса на тему „мајка“. Најлепше стихове написала је Мирка Томић, ученица другог разреда ОШ „Добрила Стамболић“ у Сврљигу.

С. Ђ.

КЊАЖЕВАЦ

Песмом да ти кажем

Секција жена и КУД пензионера „Сунчана јесен“ Удружење пензионера Књажевац (на слици) организовали су традиционалну чајанку поводом Дана жена за све своје чланове и остале грађане Књажевца. Програм назван „Ти би хтео песмом да ти кажем“ привукао је велики број махом старијих суграђанки и суграђана који не сматрају да је Дан жена превазиђен празник. Свој програм извели су и у Геронтолошком центру и Дому старих за кориснике који су га са одушевљењем пратили.

Геронтолошки центар Књажевац и Удружење пензионера биће гости Дома старих на Бежанијској коси у Београду. Најстарији, али веома активни становници књажевачке општине очекују и позив за учешће у емисији „Треће доба“ Радио Телевизије Србије јер, како кажу, имају шта да покажу и чиме да се похвале.

Д. Ђ.

НИШ

Осмомартовска изложба и дружење

Поводом 8. марта Актив жена Удружења пензионера града Ниша организовао је изложбу ручних радова својих чланица. Изложено је стотинак хекланих, везених и плетених рукотворина које је током три дана трајања изложбе видело и много млађих Нишлија. Удружење пензионера града Ниша је и ове године за своје чланице приредило осмомартовску прославу. Била је то прилика за дружење и могућност да се уз музику и шалу бар на кратко забораве свакодневни проблеми који оптерећују стару популацију.

Љ. Г.

ЗЕМУН

Обележен Дан жена

Удружење пензионера општине Земун, тачније пензионерке Земунска свечано су обележиле Међународни дан жена, 8. март.

Више од 150 чланица Удружења пензионера општине Земун и њихови гости окупили су се у просторијама Дома ватрогасаца у Земуну, где су уз музику и цвеће обележиле свој велики празник. На тај начин, као и ранијих година, подсети-ле су се како се протеклих деценија обележавао овај дан, уз најлепше жеље свим пензионеркама Србије.

Г. О.

МАТАРУШКА БАЊА

Стихови мајкама за празник

У просторијама Дома за стара лица у Матарушкој бањи и ове године свечано је прослављен Дан жена. У гостима су им били представници Црвеног крста Краљево који су донели поклоне и цвеће. Са њима је дошло неколико ученика који су читали своје песме посвећене мајкама.

Гостовао је и један сатиричар, који је представио своје афоризме и шале посвећене Дану жена. Била је ту и једна глумачка екипа која је до суза насмејала све присутне. Све у свему, лепо и незаборавно дружење.

И. Ш.

Певај мушки, на Дан жена

КИКИНДА

Приљезно и минуле зиме

Чланови КУД „Сунчана јесен“ у саставу Удружења пензионера кикиндске општине, паузирају само двадесетак дана, и то током лета. Све остале дане у години испуњавају приредбама и припремама за њихово одржавање. Све сезоне су подједнако оптерећене активностима.

И минуле зиме чланови су били приљезно ангажовани. Од прославе новогодишњих празника, преко обележавања Светог Трифуна, до последње овогодишње зимске манифестације – Дана жена. Око 130 присутних је добило поклоне које су израдили чланови креативне секције.

Недељом од 19 до 23 сата настављено је дружење у сали Дома пензионера у Кикинди уз музику уживо. Пролећне активности започеле су већ 23. марта по утврђеном плану за тај период. **С. З.**

МАЛИ ИЗВОР КОД ЗАЈЕЧАРА

Ново руководство и нови клуб

Пензионери подтипичног села Мали Извор, али и Врбице, Боровца и Стубла недавно су изгласали ново руководство које је обећало да ће

за неколико месеци у овом селу, у бившој кафани, отворити пензионерски клуб у коме ће, осим окрепљења, моћи по повољнијим ценама да набаве све што им је неопходно.

За председника је изабран дугогодишњи малопривредник из овог села Слободан Петровић, секретар ће бити просветни радник Лимона Тодоровић, док ће Вастинка Стефановић остати благајник МО пензионера Мала Врбица.

– Дуго нам је требало да се договоримо и отворимо наш дом, илити нашу кућу у којој ћемо моћи да се дружимо, али је то сада извесно. Са одговорним људима из општине потписали смо уговор о закупу бивше кафане у нашем селу где ћемо моћи да угостимо до 75 људи за све наше потребе, од помена, до рођендана, па и за свакодневно дружење – објаснио је нови председник Слободан Петровић, обећавајући да то неће бити све погодности за људе трећег доба из ове тимочке за-
З. Ц.

ЈАГОДИНА

Заједно правили ванилице

Гости Геронтолошког центра Јагодина били су ученици школе за децу оштећеног говора и слуха „11. мај“ из Јагодине. У оквиру сарадње ове две установе, ученици пекарског смера поменуте школе почетком марта имали су заједничку радионицу са корисницима ГЦ Јагодина. Радионица се састојала у изради ванилица на начин наших бака. Прављење колача уз дружење прошло је у опуштеној атмосфери а у укус и квалитет ове послатице уверили су се сви корисници и радници ГЦ Јагодина.

Ова радионица је само једна у низу заједничких активности у континуираној сарадњи ове две установе. **Г. О.**

КРУШЕВАЦ

Такмичење плесних парова

Удружење пензионера града Крушевца у овој години је започело бројне активности и у области културно-забавног

живота. Формирано је Културно-уметничко друштво, у току је опредељивање чланова за одређене секције, а фолклорци су почели и редовне пробе. У просторијама Дома пензионера организована је и веома успешна прослава Осмог марта.

– Организовали смо такмичење мешовитих парова у плесу у којем је учествовало 40 пензионера, што је пратило више од сто посетилаца. У веома оштрој конкуренцији победили су Душица Бојовић и Зоран Милосављевић, који ће Крушевац представљати на Републичком такмичењу у Београду, каже Милоје Богичевић, председник Градске организације пензионера Крушевца. **Ж. М.**

ОВЕ ГОДИНЕ СВИ ХРИШЋАНИ ПРАЗНУЈУ УСКРС ИСТОГ ДАНА, 16. АПРИЛА

Јаје – симбол НОВОГ ЖИВОТА И ПЛОДНОСТИ

Ускрс или Васкрс (ређе и донекле архаично Велики дан) највећи је хришћански (црквени) празник којим се прославља Исусов повратак у живот – васкрсење.

Многи обичаји везани су за обележавање овог празника.

На Велики петак фарбају се ускршња јаја, највише црвеном бојом, која симболизује Исусову крв. У неким земљама обичај је да се уместо фарбаних јаја поклањају чоколадна јаја и друге фигуре од чоколаде. У западним културама јаја доноси ускршњи зец који је преузет из паганских обичаја.

Јаје је симбол обнављања природе и живота, рођења новог пролећа. И као што бадњак који гори на огњишту даје посебну чар божићној ноћи, исто тако ускршње црвено јаје представља радост и за оне који га дају и за оне који га примају.

Јаје се сматра и универзалним симболом новог живота и плодности, а постоји и мит о постанку света из јајета, познат код многих старих народа. По веровању Индуса, из горње половине љуске настало је небо, а од доње – земља. Код хришћана симбол ускршњег јајета је у следећем: као што пиле које без ичије помоћи, кад дође време, сопственим моћима разбије љуску и излази на светлост дана, тако и Христос сопственим снагама разбија окове гроба – смрти, васкрсава и доноси нови живот свима који верују у његову реч и божанску моћ.

Фарбање јаја за Ускрс један је од најлепших и најрадоснијих обичаја који се није искоренио чак ни у градовима. Вредна до-

маћица, по устаљеној традицији, ускршња јаја боји (фарба) на Велики петак, у дан када се, иначе, ништа друго не ради. Прво обојено јаје, које је обавезно црвено, оставља се на страну и чува се у дому крај иконе до идућег Ускрса. Назива се „чуваркућа“ или чувар, стражар или стражник.

Уз шарена ускршња јаја вежу се бројни обичаји, од поклањања девојци до популарног „туцања“. Обојена јаја пронађена су још у античким гробовима, а традиција бојења међу иранским народима траје око 2.500 година.

За Васкрс ваља устати рано ујутру и не отићи на спавање пре поноћи. Уколико би се отишло на спавање пре поноћи, то би значило да ће до наредног Васкрса особа да буде поспана и лења.

Први дан после Томине недеље (прва недеља после Васкрса), који се зове Побусани понедељак, иде се на гробље и на сваки гроб се оставља по једно црвено јаје (да би и преминули преци уживали у васкрсењу Исуса Христа). Овај дан се зове и Водени понедељак, јер тада момци и млади људи поливају водом девојке и младе жене. На овај понедељак ваља оставити разбијено ускршње јаје у њиви, да њива буде

плодна. Ускршње јаје се даје и стоци да га поједе, да би целе године била здрава. На Ускрс је неизоставно и туцање јајима. Јаја се најпре туцају врх у врх, а после шотку у шотку. Онај ко разбије туђе јаје узима га за себе. Иначе, у Банату ускршња јаја нису давана пастирима (овчарима, свињарима) да не би стока боловала

Међутим, обичаји и начин прославе Ускрса разликују се од земље до земље.

У Русији је био обичај да ако се неко успава и не дође на јутрење у цркву, иду по њега, поливају га водом, или га бацају у реку. У 17. веку Синод Руске цркве је посебним указом забрањено овај обичај, који је имао и смртне исходе.

У Северној Америци најпознатији је обичај лова на шарена јаја. Родитељи сакрију јаја а потом их деца, која верују да их је зец преко ноћи оставио заједно са поклонима, траже.

У источном делу Холандије пале се ускршње ватре у сумрак. У околини немачког града Магдебурга дечаци су добијали по туру да би се из њих истерало лоше понашање. Тај обичај постојао је и у Шкотској где постоји изрека „истучен као на Ускрс“ – што значи да је за неки преступ добијена преблага казна.

У Норвешкој се на Ускрс решавају убиства. На телевизијским програмима емитују се детективски филмови, часописи објављују криминалистичке приче, а чак се и на картонима млека штампају приче о нерешеним убиствима.

У Бугарској и Румунији на Велику суботу се на прозоре стављају брашно, со, квасац и шарена јаја, од чега се после меси хлеб, итд.

Зашто се фарбају јаја

Фарбање јаја на Васкрс спада у најстарије хришћанске обичаје. Зашто је то тако, говори нам следећа прича.

Када је Марија Магдалена дошла у Рим да проповеда јеванђеље стигла је и до цара Тиберија. Као поклон му је донела корпу јаја. Цар није веровао у Христово васкрсење и рекао је да би то било као када би бела јаја у корпи променила боју. Марија Магдалена је на то рекла: „Христос васкрсе“, и сва јаја у корпи су постала црвена.

Према другој легенди, становници Јерусалима су се ругали хришћанима да Христос није васкрсао јер је то немогуће, као што није могуће да кокошке снесу црвена јаја. Следеће године, на дан Васкрса, све кокошке у Јерусалиму су снеле црвена јаја.

Кажу да се ујутру ваља умити водом у којој је потопљен дрен, здравац, босиљак и црвено ускршње јаје. На Ускрс су рано ујутру људи одлазили у цркву на јутрење. У прошлости, ако Ускрс падне пре Ђурђевдана није се јело јагњеће месо.

У неким селима јужног Баната, Бачке и Срема, по улицама где је пролазила литија палили су ватре или свеће у прозорима. Ватре за Ускрс су обавезно паљене код католика.

Новчана накнада за телесно оштећење

? Б. Ђ., Ваљево: Који проценат телесног оштећења треба да има пацијент да би остварио финансијску накнаду и ко утврђује степен оштећења?

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење може се остварити за случај телесног оштећења проузрокованог повредом на раду или професионалном болешћу и ако то оштећење износи најмање 30 одсто. Висина новчане накнаде одређује се у зависности од утвр-

ђеног процента телесног оштећења, разврстаног према тежини у осам степени, од 30 до 100 процената о чему одлучује надлежна лекарска комисија. Основ за одређивање висине новчане накнаде за телесно оштећење је законом предвиђен и усклађује се на исти начин као и пензије.

Категорију пензије одређује претежни стаж

? М. М., Краљево: Био сам у радном односу 28 година и 11 месеци. Остао сам без посла као технолошки вишак па сам наставио да уплаћујем стаж преко пољопривреде. У априлу ове године пуним укупно 40 година стажа и идем у превремену пензију. Да ли ћу ја бити третиран као пољопривредни пензионер са пензијом од 10.600 динара?

Одговор: Категорија пензије се одређује према последњем осигурању. Ако се утврђује Законом прописани минимални износ пензије, осигуранику који има навршен стаж осигурања по различитим основама, али има претежан стаж у осигурању пољопривредни-

ка, утврђује се најнижи износ пензије у осигурању пољопривредника. То значи да се најнижи износ пензије, у случају када осигураник има стаж осигурања по различитим основама, одређује према претежном стажу, а не према последњем осигурању.

Исплата пензије на кућну адресу

? Р. В., Београд: Примам пензију на кућну адресу са великим кашњењем у односу на исплате преко рачуна. Од поште сам удаљен 800 до 900 метара. Одакле право пошти да прави распоред исплата за пет дана, а ПИО јој уплатио новац 10. или 11. у месецу? Шта они раде са нашим новцем? Зар није циљ доставе на кућну адресу да новац брже стигне? Имам 82 године и овај начин исплате ми је најпогоднији.

Одговор: Динамику исплате пензија по категоријама корисника утврђује Фонд на годишњем нивоу, са мањим одступањима због викенда, државних или верских празника, и она се већ дужи низ година не

мења. Исплата пензија на кућну адресу увек се обавља пет радних дана, према распореду који прави пошта. Фонд нема ингеренције да утиче на промену пословне политике поште.

Исплата пензије у другој држави

? М. И., Лозница: Пензију сам зарадио у Србији као војно лице пре десетак година. Решио сам да се вратим у Црну Гору, где сам рођен. На који начин ћу регулисати исплату пензије и колико ће та процедура трајати?

Одговор: Фонд ПИО Републике Србије исплаћује пензије и остале принадлежности за око 45.000 корисника који живе у државама бивше СФРЈ. Међу њима је и скоро шест хиљада корисника из Црне Горе. Није

компликована процедура да се почне са исплатом у другој држави. Потребно је да се пријави нова адреса и да се, касније, редовно доставља потврда о животу. Пензија се исплаћује на месечном нивоу.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Право на бесплатан опоравак у бањи

? С. Л., Пожега: Од 2005. године примам 50 одсто инвалидске пензије. Имам 26 година и месец дана радног стажа. Имам ли ја статус пензионера и могу ли да користим право на бесплатно бањско лечење?

Одговор: Према Закону о ПИО, чл 223, кориснику права на привремену накнаду по основу II и III категорије инвалидности, односно преостале радне способности, који није запослен, врши се превођење привремене накнаде у новчану накнаду у износу од 50 одсто инвалидске пензије. Ова новчана примања не спадају у категорију пензије јер се право остварује по основу

II и III категорије инвалидности, а право на инвалидску пензију се стиче по основу потпуног губитка радне способности. Право на бесплатну рехабилитацију у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима имају корисници старосних, инвалидских и породичних пензија, са пребивалиштем на територији Републике Србије.

Здравствено осигурање

? М. А., Нови Сад: Ако се укључим у осигурање по чл. 15 и самостално уплаћујем доприносе, могу ли на тај начин да регулишем и здравствено осигурање, односно да ли онда могу да извадим здравствену књижицу?

Одговор: Уплата доприноса по чл. 15 Закона о ПИО не односи се на здравствено већ само на пензијско осигурање. Уко-

лико желите и здравствено да се осигурате, обратите се Републичком фонду за здравствено осигурање.

Превремена пензија и поновно запошљавање

? В. В., Трстеник: Намеравам да одем у превремену пензију са 38 година стажа и 57 година и шест месеци живота. Да ли ћу моћи да поново заснујем радни однос у истом предузећу у којем радим?

Одговор: Корисник старосне пензије може без ограничења поново да уђе у осигурање (да се запосли) по уговору о раду, уговору о делу, ауторском уговору, и да прима пензију. Дакле, уколико не постоје друга законска ограничења (као, на пример, Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, уколико сте запослени у јавном сектору), и ако се с послодавцем тако споразумете, можете поново да се запослите у истом предузећу у ком сте радили.

Према члану 121 Закона о ПИО, кориснику старосне пензије или превремене старосне пензи-

је који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана.

Поновно одређивање пензије Фонд врши на захтев корисника. Захтев се подноси на одговарајућем обрасцу, који се може добити на шалтеру филијале Фонда или одштампати са сајта www.pio.rs. Фонд је дужан да кориснику права утврди повољнији износ пензије.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ВРСТА БИЉКЕ	КОЈЕ СУ ПУНЕ ЕМОЦИЈА	ПРОПАГАНДНИ ЛИСТИЋ	АМЕРИЧКА КЊИЖЕВНИЦА	СТАРОГРЧКА БОГИЊА	ПРОТЕСТАНТ	ПРЕДЛОГ: ПРЕМА
ЈЕДАН ВЕЛИКИ ИНСЕКТ							
УОБИЧАЈЕНИ НАЗИВ ЗА САД							
ГОТСКО ПИСМО							ПРЕДЛОГ: ПОЗАДИ
ПРЕСПАТИ ТЕЧНОСТ							
ЖИВОТИЊСКИ УРЛИК					ОСИГУР. ЗАВОД ЕНИГМАТ. НОВИНЕ		
28. И З. СЛОВО			ВРСТА ДРВЕТА СПОРТСКА ОДЕЋА				
ИМЕ АМЕРИЧ. ГЛУМЦА КВИНА							ИМЕ ГЛУМИЦЕ ШТРЉИЋ
ФРАНЦ. ПИСАЦ, ЖИЛ					ОЗНАКА КИКИНДЕ ДРУГО, ИНО		
ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		ЈА (ЛАТ.) ЖЕНА ОРТАК				ОЗНАКА ЗАВОЛТ ВРСТА КОЛАЧА	
ФРАНЦУСКА НЕГАЦИЈА				БАЊА У БЕЛГИЈИ УПАКОВАТИ			
ЗАТВОРИ, АПСАНЕ (ИТАЛ.)							ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СИЛОМ СТАВЉАТИ ИГРА СА КУГЛАМА						
ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ							
БИЛО КАКО						ПРВО СЛОВО ОЗНАКА ЗА ПОНД	
СИМБОЛ ЗА ЛИТИЈУМ			ОЗНАКА ЗА ОБИМ ЗАПАЉИВИ ГАС		ПРИМЕР (СКР) СИРЋЕ, КВАСИНА		
МЕСТО У МАКЕДОНИЈИ						ОЗНАКА ЗА ИСТОК ЈЕЗЕРО СЕВ. АМЕР.	
ПОМАГАЧИ ХАЈДУКА							ИЗВРШНИ САВЕТ (СКР)
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ОПШТИН. ЗЕМЉЕ ДЕСЕТО СЛОВО					
УПАЛА СЛУЗОКОЖЕ НОСА							

СУДОКУ

	6			7		3		
1		3			2			6
9			5	6			1	
	1		4			9		
		9			7	4		3
4	8			3				1
2		4			8	5		7
	5		7				3	
		1		9	5			8

Табелу треба испунити бројевима од 1 до 9 тако да се у сваком водоравном реду, усправној колони, и у квадратима 3x3 поља, бројеви не понављају.

ОСМОСМЕРКА

У лику са словима треба пронаћи све доле наведене речи у осам смерова. На крају неће остати ни једно слободно поље.

Б	А	К	Р	А	Ч	О	Т	С
Д	Р	В	О	Р	Е	Д	Т	Г
А	Т	О	Н	И	Ј	А	А	К
С	Е	Р	Д	А	Р	Ј	В	Л
У	М	У	О	А	Т	А	О	Е
С	И	М	Ц	А	Р	А	Ј	Т
Т	Д	Е	Н	Т	Р	И	Ш	В
А	А	Л	А	А	Б	И	Н	А
Н	Б	П	А	Р	Т	И	Ј	А
А	А	Д	И	В	Љ	И	Н	А
Р	Р	К	А	Р	П	А	Т	И

АРИЈА, АРТЕМИДА, АТОНИЈА, БАКРАЧ, БРОДАРИНА, ВРАТА, ГАЈТАН, ДАБАР, ДИВЉИНА, ДРВОРЕД, ИБРИК, ЈАРАЦ, КАРПАТИ, КВАРТА, КВОРУМ, КЛЕТВА, ЛЕМУР, ЛОАРА, НАТАША, ОДАЈА, ПАРТИЈА, РОНДО, СЕРДАР, СТАРАЦ, СТОЧАР, СУСТАНАР, ТАПИР, ТИТАН.

РЕШЕЊЕ - СУДОКУ: 562, 871, 394 - 173, 942, 856 - 948, 563, 712 - 317, 486, 925 - 629, 157, 483 - 485, 239, 671 - 294, 318, 567 - 856, 724, 139 - 731, 695, 248. СКАНДИНАВКА: јеленак, Америка, готика, отакати, рика, оз, чв, јела, Ентони, Верн, ки, и, еро, в, нон, Сна, арести, трпати, бакарар, икако, а, ли, о, пр, Ницево, и, јатаци, а, атари, ринитис. ОСМОСМЕРКА: нема слободних слова.

Да ли сте знали ...

– да се у изворима нордијске митологије појављује Идуна, богиња пролећа и вечне младости? Описује се као Брагијева жена која гаји и чува златне јабуке бесмртности, а њих су богови јели када су хтели да обнове младост.

– да је Весна, богиња пролећа у старој словенској религији, омиљена међу народом? Поред Ладе сматра се богињом која је оличење ведрих и светлих годишњих доба јер доноси светлост (ведрину). Реч „весна“ на руском језику значи пролеће. У српском језику се често употребљава израз весник пролећа. Весну су Словени доживљавали као лепу, насмејану младу девојку окићену венцима и у белој халјини. Коса јој је била украшена цветним звонима. Богиња зиме Морана била је Весни непријатељ.

– да је у германској традицији богиња пролећа Остара или Еостра? Богиња је зоре, свитања, као и римска богиња Аурора. Она је заштитница младости, јутарње звезде, Венере и истока. Од њеног имена потичу речи којима се на енглеском означава Ускрс – Easter и страна света – east, као и у немачком Ostern и Ost.

– да је у римско доба година почињала у пролеће, баш са пролећном равнодневицом? Ирански календар, познат и као персијски или „Џелалов“ календар, јесте соларни календар који се данас користи у Ирану и Авганистану. Почиње сваке године на пролећну равнодневицу прецизно одређену астрономским осматрањима из Техерана и Кабула, што га чини прецизнијим од грегоријанског календара.

– да је пролеће на северној полулопти последњи пут у овом веку у Европи почело 21. марта 2007. у један час после поноћи? Од 2008. године то је други дан пролећа, а у Америци од 2016. године чак трећи дан, с обзиром на то да на том континенту пролеће почиње 19. марта. Датуми почетка годишњих доба варирају из године у годину због несавршености календара и елиптичности Земљине орбите око Сунца. Померање датума почетка пролећа „преноси се“ са запада ка истоку те ће, на пример, у Токију пролеће почињати 21. марта до 2023. године.

– да је пролеће на северној Земљиној полулопти ове године почело 20. марта у 11 сати и 28,6 минута? У исто време на јужној полулопти почела је јесен. Пролеће ће трајати 93 дана, тј. до 21. јуна 2017, када ће у 6 сати и 24 минута почети лето.

Мозгалице

Неупутно је упућивати се са неупућенима.

Ко има светла у себи, и другима осветљава пут

За људе великог срца, велики је и свет лепоте.

Човека увећавају лепота духа и дубина ума.

Живот је чудо које чуди све који не умеју да га живе.

Не бежите пред собом. Савести се не може утећи.

Ако све примате к срцу, пашће вам бар један тас.

Нисте сумњичави ако проверавате себе.

Окренете ли други лист, видећете и другу страну.

Част свакоме, ко је сачува.

Будућност од нас тражи да не умножавамо проблеме.

Пеко Лаличић

Молим за реч

Прође још једна Баба Марта. Шта је с тим подмлађивањем кадрова?

Од два зла, ми увек изаберемо оба.

Срби су небески народ. Чекају да им све падне с неба.

Не волим шале ни на свој фискални рачун.

Спремам се за летовање. Није 2027. година тако далеко.

Плавуша би да напумпа уста па тражи препоруку за најбољег вулканизера.

Дани су све дужи, па је тешко постићи успех преко ноћи.

Клинци су против дискриминације жена. Узимају џепарац и од бабе и од деде.

Не одговара ми ТВ програм. Таман заспим, а пробуде ме рекламе.

Модерни шахисти данас имају два лаптопа.

Дејан Патаковић

Априлилили

Просветни радници примили високе плате и ургирају да држави врате паре.

Аутомобили се уопште не паркирају на зеленим површинама.

Сва роба која је јефтинија, заиста је и јефтинија.

Нема ни једних новина у којима се износе трачеви и абери.

Стари занати су златни и млади их радо прихватају.

Примљени смо у Европску унију чим смо рекли да смо Србија!

Душан Старчевић

Жива згода

Двоструки сам носилац, увећаних година и умањене пензије.

Ја више нисам ја. Ја сам као они.

У рајској земљи и батина је изашла из раја.

У овој земљи има много топлих бањских вода, за тајкуне жива згода.

На тргу сам видео просјака са испруженом шајкачом. Човек националиста.

Радивоје Јевтић Јенки

Измишљотине

Не пркоси реду ствари, кад ствари нису у реду.

Воли себе као ближњег свог.

Сто решења у проблему дрема.

Није проблем у проблему, већ је проблем у решењу.

Ја сам атеиста. Верујем у себе!

Сваког своја мржња убија.

Тешко је бити пријатељ поражена човека.

Ласкање, средство за масажу повређене сујете.

Дечја суза не прави мрље.

Не верујем туђим речима. Нема ту шта да се види.

Радмило Мићковић